• TÜRKEŞ VE "DAS"IN IRKÇILIĞI VE TURAN HÜLYASI • 2.Sayfa AYDINLIK MECLİSİ'nde

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SALI 24 EKİM 1978

250 KURUŞ

Yargıtay Başsavcılığı MHP hakkında kovuşturmaya başladı

İSTANBUL (ÖZEL)
İstanbul Cumhuriyet Savcılığının başvurusu üzerine Yargıtay Başsavcılığı, MHP hakkında kovuşturmaya başladı. Kovuşturmanın sonunda Yargıtay Başsavcılığı bu partinin kapatılması isteği ile Anayasa Mahkemesinde dava açabilecek.

Yargıtay Başsavcılığı kovuşturmaya başlayarak, İstanbul Cumhuriyet Savcılığından haklarında TCK'nın 450. maddesi gereğince ölüm cezası istenen MHP Şişli Gençlik Kolları Başkanı Yunus Meral ve suç ortağı 9 MHP'linin, parti ve ÜGD içindeki statülerini saptamak için, partiye giriş kartlarını ve üye kayıt defterlerini istedi.

Daha önce İstanbul Cumhuriyet Savcıları Muhittin Cenkdağ ve Ahmet Karaoğlu MHP Şişli ve Gültepe Gençlik Kolları ve MHP üyesi 10 kişi hakkında "TCK'nın 125. maddesinde ifade olunan devletin birliğini bozmayı amaçlar şekilde çete teşkil etmek böyle bir çeteye dahil olmak, taammüden adam öldürmek, taammüden adam öldürmeye tam teşebbüs, ruhsatsız dinamit taşımak vb" suçlarını saptayan bir iddianame düzenlemişti. Savcılar iddianamede "Yukarıda ayrıntıları ile açıklanan 14 olayın tek bir merkezden kaynaklanıp tezgahlandığı ve yönetildiği ve bu merkezin devletin birliğini bozmak için silahlı bir cemiyet veya çete teşkil ederek eyleme geçtiği ve bu teşkilatın MHP Gençlik Kolları paravanası, altında çalıştığını belirterek kovuşturmaya başlaması isteği ile dosyayı Yargıtay Başsavcılığına göndermişti.

Siyasi Partiler Yasası gereğince idari merciler savcılar ve mahkemeler bir partinin kapatılmasını gerektiren suç işlediğini saptadıklarında bunu Yargıtay Başsavcılığına bildirmekle yükümlüler.

Yargıtay Başsavcılığı İstanbul Cumhuriyet Savcılığının bu isteğini yerinde görerek kovuşturmaya başladı.

Kısa bir ziyaret için ülkemize geldi ve ayrıldı

Ecevit, Ürdün Prensi ile görüştü

Ürdün Prensi Tallal'ın ziyaretinin Orta Doğu'daki son gelişmelerle ilgili olduğu belirtildi

ANKARA(THA)
Ürdün Prensi Hasan Bin Tallal, dün ülkemize kısa süreli bir resmi ziyarette bulundu. Tallal, Esenboğa Havaalanında Başbakan Ecevit tarafından karşılandı. Tallal, ayrıca Cumhurbaşkanı Korutürk tarafından da kabul edildi. Tallal'ın kısa süreli ziyaretinin, Ortadoğu'daki son gelişmelerle ilgili olduğu öğrenildi.

Ecevit, ziyaretle ilgili olarak Esenboğa Havaalanında verdiği demeçte, "Ürdün'ün kardeş halkı ile Türk ulusu arasında, tarihin derinliklerinden kaynaklanan çok sıkı ve yakın bağlar vardır. Biz Hükümet olarak, Ürdün'le bu bağların sağladığı sağlam temel üzerinde iki ülke arasındaki ilişkileri çok daha ileri ölçüde geliştirebilmek azminde ve umudundayız" dedi.

Tallal ise verdiği demeçte, "Türkiye'deki görüşmelerimiz özellikle Ortadoğu konusunda son gelişmeler çerçevesinde, zamanın kısalığına rağmen çok anlam kazanmıştır" dedi.

Ecevit'in Ürdün Prensi ile yaptığı görüşmede, Dışişleri Bakanı Ökçün, Milli Savunma Bakanı Işık, Başbakan Yardımcısı Çetin, Ticaret Bakanı Köprülüler ve öteki yetkililer de bulundu.

Daha sonra Korutürk'le de görüşen Ürdün Prensi Hasan Bin Tallal, saat 19.30'da Ankara'dan uçakla tekrar ülkesine döndü.

İstanbul-Bahçelievler'de bir eve yapılan baskın sonucu

Faşist bir cinayet şebekesi daha ortaya çıkarıldı

- Hamit Karakaya adlı faşist tarafından tutulan evde iki tabanca, çeşitli fotoğraflar ele geçirildi
- Ülkü Ocakları eski Başkanı Mustafa Verkaya ile iki kişi gözaltına alındı
- Adana ve Artvin'de iki kişi öldürüldü

HABER MERKEZİ
Ord. Prof. Bedri Karafakíoğlu'nun öldürülmesi olayı ile ilgili olarak yapılan baskınlar sırasında, faşist bir cinayet şebekesi daha ortaya çıkarıldı. Cinayette kullanılan 34 YY 097 plakalı otomobilin terk edildiği Bahçelievler Çınarlı Sokağın arkasında bir evde yapılan aramada iki adet tabanca ile çeşitli yerlerde çekilmiş fotoğraflar ve bazı broşürler ele geçirildi. Evin Hukuk Fakültesinde faşistlerin lideri olarak tanınan Hamit Karakaya tarafından kiralandığı da belirlendi.

Polis yetkilileri baskınla ilgili olarak şunları söylediler: "Baskından önce sanki haber almışcasına telaş içinde evi terkedip kaçanlar, yanlarına kimlik kartları, hatta banka cüzdanlarını dahi alamamışlardır. Ta-

(Devamı Sa.7, Sü.1'de)

Saldırgandan Solcu olur mu?

TRT Yönetim Kurulu üyesi Sarper Özsan ve bazı devrimcilerin, "sol" görünümlü bir grubun saldırısına uğraması türünden olaylar artık Türkiye'nin yaşanan bir gerçeği haline geldi.

Faşistler bir dekanı öldürmüşlerdir. İlericiler, demokratlar devrimciler bu hunharlığı protesto etmek için topluca cenaze törenine katılıyorlar. Ve törene katılan bir grup, pusu kurarak, yol keserek devrimcileri dövüyor, yaralıyor. Bu garip bir durum değil midir? Evet öyledir ama, çeşitli cenazelerde ve mitinglerde olduğu gibi böyle olaylara sık sık rastlanıyorsa bunun ardında yatan gerçeği görmek gerekir.

Bedri Hocayı öldürenler faşisttir. Ama kendilerine ne isim takarlarsa taksınlar onun cenazesine katılan bazı gruplar da faşistlerden farklı değildir. Kendileri gibi düşünmeyen herkesi, gürültüyle, patırtıyla, silahla, zorbalıkla ezmek isteyenleri, ilericilere planlı saldırılar düzenleyenleri başka türlü nitelemek mümkün değildir. Bedri Hocanın cenazesine böylelerinin katılması acıdır, üzücüdür. Ama, Türkiye'nin sürgit bir anarşinin içine yuvarlanmasının nedeni de budur.

Anarşi, dışarda da, içerde de çift kaynaklıdır. Sovyetler Birliği ve ABD tarafından körüklenen bir kargaşalığın içindeyiz. Faşistler de, Sovyet yanlısı gruplar da hem birbirlerine, hem de halka ve devrimcilere saldırıyorlar. "Anarşi" olarak adlandırılan olaylar dizisi, bir halk mücadelesi, bir "iç savaş" değil, dış güçlerden kaynaklanan, halkı ve ülkeyi bölmeyi amaçlayan planlı bir kargaşalıktır. Faşistler zaman zaman halkı aldatabildikleri gibi,

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

Aydınlık

Demirel ve İnan kongrede oylarını kullandılar.

AP 9. Büyük Kongresi sona erdi

İNAN: *Dış düşmanların diş göstermeye başladığı bir sırada, kısır siyasi çekişmeler çıkar yol değildir*

DEMİREL: *Şartlar zorlaşınca demokrasiden vazgeçemeyiz, asker oturduğu yerde oturmalıdır*

AP Kongresinin son günü de gergin bir hava içinde geçti. Oy sayımı yapılırken bir ara elektrikler kesildi. Oy sayımı karanlıkta yapılırken, Demirel'in itirazı üzerine durduruldu ve elektriklerin gelmesiyle yeniden başlandı.

DEMİREL YERİNİ KORUDU

Demirel: 1439, İnan: 88

- İnan secimi kaybetti, ancak büyük ilgi topladı
- Demirel kazanmakla birlikte artık muhalefetin sesini dinlemek zorunda

ANKARA(ÖZEL)
Üç gün süren AP 9. Büyük Kongresi dün sona erdi. Genel Başkanlığa 1439 oy alan Demirel tekrar seçildi. Diğer Genel Başkan adayı Kâmran İnan ise ancak 88 oy alabildi. 23 oy da boş ya da aday olmayan kişilerin adları yazılı olarak çıktı. Demirel'in yerini korumasına rağmen, AP tabanında yönetime karşı muhalefetin giderek büyüdüğü ve ilk kez olarak Demirel'in karşısına rakip olarak çıkan bir Genel Başkan adayının bu kadar büyük ilgi toplayabildiği ileri sürülüyor. Öte yandan, Demirel'in büyük bir oy toplamasının, tabandaki muhalefeti çevresine kanalize etmesi nedeniyle olduğu da belirtiliyor.

AP Büyük Kongresinin üçüncü gününde Genel Başkan adayları Süleyman Demirel ve Kâmran İnan'ın konuşmalarından sonra seçimlere geçildi. İnan'ın konuşması sırasında salonda iki grup arasında kavga çıktı. Bir grubun salondan dışarı çıkartılması ile konuşmasına devam edebilen İnan, 1964 yılından beri Genel İdare Kurullarının çok değiştiğini ama partinin sıkıntılarının devam ettiğini söyleyerek, "Bir kurulun bütün üyelerini kusurlu ve sorumlu görüp kurul başkanını farklı görmek aslında samimi olmayan bir davranıştır" dedi.

5. SAYFADA

ADALET PARTİSİ HÜKÜMETİNİN MHP HAKKINDA 1970'DE HAZIRLATTIĞI DOSYA

Dosyanın Türkeş ve MHP hakkında verdiği hüküm:

Nazi Almanyasında olduğu gibi iktidarı ele geçirmek, demokratik düzeni yıkmak

"İktidarı ele geçirdikten sonra, baskı metodlarına başvurarak Nasyonal Sosyalizmi Türkiye'de uygulamak"

"Turan Devleti sınırları içinde Türk ırkından olmayan azınlıkları temizlemeyi planlamak"

"Türkçülük maskesi altında saldırganlık"

"Başka ülkelere karşı düşmanlık gütmek"

5.Sayfada

Gölmarmara'da şimdi de, devlet mi ağalık yapacak?

Gölmarmara Balıkçılar Kooperatifini kuran köylüler, "Şimdiye kadar ağalara bedava çalıştık, şimdiden sonra da devlet ağaya mı çalışacağız?" diyorlar.

Gölün 5 aylık kirası için 14 milyon isteniyor

• 60 bin dekarlık Gölmarmara Gölü'nün sazan balığı meşhur. Yılda ortalama 200 ton balık tutuluyor •

RAFET KABDAN
İzmir'den yola çıkıp, Manisa sınırını geçip, Tepelioğlu köyünün 100 metre güneyine gelindiğinde Gölmarmara gölü önünüze çıkar. Göl 60 bin dekar yer kaplar. Sazan balığı meşhurdur, ayrıca Amerikan levreği ve yılan balığı tutulur.

Gölmarmara gölü ağaların yıllar yılı vurgun yeri olmuş. İtalyan komprador Giraud'dan tut da, Çavulu köyü muhtarı Mehmet Yılmaz'a kadar. Kimi kooperatif adı altında, kimi "iflas ettim paranızı veremeyeceğim" diyerek, balıkçıların sırtından milyonlar vurmuş.

Çevre köylerin yüzde 70'i geçimini gölden temin ediyor. Yılda ortalama 200 ton balık tutuluyor. Ama senelerdir köylüler göle giremez olmuşlar. Ağalar dışardan balıkçı getirerek, çevre köylerdeki balıkçıları göle sokmamış.

Bir ay önce Gölmarmara gölü çevresindeki 9 köyden 224 kişi Gölmarmara Balıkçılar Kooperatifini kurdular. Gölü ağaların elinden almak için çeşitli yerlere başvurdular. Yönetim Kurulundan Halil Tuncel şöyle diyor:

(Devamı Sa.7, Sü.5'de)

Ökçün, İngiltere ve Kanada'ya gidiyor

ANKARA (ANKA)
Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, Londra'da yapılacak olan Türkiye AET Karma Parlamento Komisyonu Toplantısına katılmak üzere bugün İngiltere'ye gidiyor. Ökçün, İngiltere'deki temaslarından sonra, Kanada Dışişleri Bakanı'nın resmi davetlisi olarak ayın 27'sinde Kanada'ya gidecektir.

Dışişleri yetkililerinden öğrenildiğine göre, Ökcün İngiltere ve Kanada Dışişleri Bakanlarına Türkiye'nin "Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesine bazı şartlar getirilmesi" şeklindeki görüşünü anlatacaktır.

Dışişleri Bakanı Ökçün'ün ayrıca Kanada Dışişleri Bakanı ile iki ülkenin ikili ilişkileri ile ortak savunma konuları üzerinde de görüşmeler yapacağı bildirildi.

Klerides, Kipriyanu'nun "uzun süreli mücadele" görüşünü eleştirdi

LEFKOŞE(AA)
Demokratik Birlik Partisi lideri Glafkos Klerides, Kipriyanu yönetiminin Kıbrıs politikasını eleştirdi.

Klerides Paralimni köyünde yaptığı konuşmada, Kıbrıs sorununun Birleşmiş Milletler'de alınacak kararlarla çözülemeyeceği fikrini tekrarladı. Kipriyanu'nun, "uzun süreli mücadele" görüşünü de eleştiren Klerides şöyle konuştu:

"Böyle bir mücadele Kıbrıs sorununun çözümüne yardımcı olamaz. Uzun süreli mücadele uzun süreli uyuşukluk, atalet ve koma halidir."

Öte yandan Sosyalist Edek Partisi lideri Vasos Lissarides de yaptığı bir konuşmada Kıbrıs'ta milis ordusu kurulması isteğini tekrarladı. Lissarides Güney Kıbrıs'ta kurulacak milis ordusunun Ada'nın savunmasında görev alması gerektiğini de belirtti.

Milli Birlik Grubu: «Aydınların korkmazlığı, ülkeyi dehşete düşürenleri boğacaktır»

ANKARA (ANKA)
Cumhuriyet Senatosu Milli Birlik Grubu, İTÜ Rektörü Nahit Kumbasar'a Prof. Bedri Karafakıoğlu'nun öldürülmesiyle ilgili bir telgraf çekerek "Aydınların korkmazlığı ülkeyi dehşete düşürenleri akıttıkları kanda bir gün mutlaka boğacaktır" dedi.

Milli Birlik Grubunun telgrafı şöyledir:

"Üniversiteniz değerli mensuplarından, ömrünü bilime adamış yurduna binlerce öğrenci yetiştirmiş, hoşgörü ve laik düşünce ve davranışlarıyla toplumda Cumhuriyetin en büyük evlatlarından birisi olma hakkını kazanmış ve de 1961 Anayasasını yapan Kurucu Meclisin saygın üyelerinden Prof. Bedri Karafakıoğlu'nu toprağın karabağrına verdiğimiz şu anda Cumhuriyet Senatosu Milli Birlik Grubu olarak acımız büyüktür."

Prof. Karafakıoğlu'nu öldürenlerin "Cumhuriyet ve Atatürk düşmanı kişi ve merkezler tarafından yıllardan beri şartlandırılan, örümcekli zavallı kafalılar" olduğu belirtilen telgraf şu sözlerle sona eriyor:

"Aydınların korkmazlığı, ülkeyi dehşete düşürenleri akıttıkları kanda bir gün mutlaka boğacaktır."

Avrupa Konseyi Kültür Bakanları toplantısı dün Atina'da başladı

- Toplantıya Kültür Bakanı Kışlalı da katılıyor

ATİNA (ÖZEL)
Avrupa Konseyi Kültür Bakanları toplantısı dün Yunanistan'ın başkenti Atina'da başladı. Cuma gününe kadar sürecek olan Konsey toplantısına Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı başkanlığında Kültür Bakanlığı Başmüşaviri Doğan Ergün, Dış İlişkiler Daire Başkanı Necip İnceler ve Dışişleri Bakanlığından Onat Erdemir'den oluşan bir Türk heyeti de katılıyor

(Devamı Sa.7, Sü.5'de)

FİKİR MEYDANI

YILMAZ GÜNEY'E AÇIK MEKTUP (1)

Aydınlık ve TİKP düşmanlığının hiç bir geleceği yoktur!

Necati Sağır

Büyük alt-üst oluşlarda, bir aydının devrimci kalabilmesi sınıf pusulasını şaşırmamasına bağlıdır. Neyin ne olduğunun pek çok kimse tarafından seçilemediği kargaşalıklarda, halkın yönünü net ve doğru tespit edebilen aydınlara bilhassa ihtiyacı vardır.

Bu kargaşalık ortamında halkın ihtiyacı, yolunun aydınlatılması iken, sen Güney Dergisi'nin Ekim sayısında karanlığa fener tutanlarla savaşıyorsun. Nasıl bu kadar umutsuz olabiliyorsun? Halkın şer kuvvetlerini eninde sonunda dize getireceğine inanmıyor musun? İnsan bu inancını yitirmezse çok karışık gibi görünen hayatın gerçeklerini kavramakta hiç güçlük çekmez.

Ekim sayısında altına imzanı attığın yazında, halka güvenme fikrinin zerresi yok. Devrimi bir avuç "öncünün" yapacağını sanıyorsun. Bunun için de işini gücünü bırakıp, halka karşı hiç bir sorumluluğu olmayan tekke şeflerinin taşladığı kuyuları sende taşlamağa çalışıyorsun. İnan, halk Halkın Kurtuluşu ne demiş, Halkın Birliği ne yapmış bunlarla uğraşmıyor. Halk kendisine yol göstermede yardım edenlere elini uzatıyor. Halkın düşmanı büyük siyasi kuvvetlerle boy ölçüşmek varken, Halkın Kurtuluşu gibi tekkelerle boy ölçüşmeye hazırlanmak, halkın davasına ne Katar?

Büyük siyasi güçler, tekke şeflerinin soyut teorileri etrafında değil, bugünkü alt-üst oluşun etrafında mevziye giriyor. Çünkü gerçeklerin mantığı, herkesi ve her şeyi toptan devirme mantığı izleyen tekkelerin mantığından çok daha üstün.

Herkes tarafından ciddiye alınan bağımsız bir güç olmak istiyorsak, biz de bugünkü gerçeğin etrafında ve halkın yanında mevziye girmeliyiz. Gerçi sende bu günkü gerçeğin etrafında mevziye giriyorsun. Ama hangi sınıfın gerçeğinin yanında? Süper devletlerin hegemonya mücadelesinin aleti olan Kontrgerilla, MHP ve sahte TKP halk içinde anarşi kışkırtıp, halkı bölerek ülkemizi emperyalist işgale hazırlama mevzilerini senden çok daha önce kazdılar. Halkın karanlık kuvvetlerce birbirine kırdırtılmasına "Oh, ne kadar güzel, devrimci kabarış yükseliyor" diye tempo tutarsan, sen de halka karşı kazılan bu hendeklerde sipere girmiş olursun. Ayrıca da ciddiye alınmazsın. Çünkü sen başkalarının güçlü bir şekilde hakim olduğu mevzilerde "Ayrı bir merkez" inşa etme çabasındasın. Şartlar elverdiği ölçüde "Ayrı bir merkez" olmayı başarsan bile, halka saldırının başını çekenlerin en fazla dolaysız yedeği olursun.

İnsan bugünkü sınıf mücadelesinin ateş hattına halkın cephesinden girmez de, senin yaptığın gibi tekkeleri birleştirme cephesinden girerse, bu sayfayı hiç bir zaman açmamış olan Aydınlık ve TİKP düşmanlığı yapar. İşte bu yüzden Aydınlık ve TIKP düşmanlığının hiç bir geleceği yoktur.

Biz bu konuda seni defalarca uyarıp, kendi tecrübelerimizi aktarmaya çalıştık. Hapishane dışında olup bitenleri doğru muhakeme yapabilmen için önüne serdik. Seni kazanmaya, devrime katmaya çalıştığımızı açıkca söyledik. Sen ise "Dün ne diyordunuz, bugün ne diyorsunuz" diye bizim söylediklerimiz üzerinde hiç düşünmedin bile. Meziyet, dün söylediğini bugünkü aynen tekrarlamak mıdır? Meziyet, insanın doğrular karşısında kendini değiştirmeyi başarabilmesi değil midir? Üç-beş yıl öncesine kadar sen de dahil olmak üzere bizler, Rusya'nın sosyalist bir ülke olduğunu kabul etmiyor muyduk? Ama bak, gerçek bu değilmiş demek ki. Sonra bu gerçek karşısında daha önceki kavrayışımızın hatalı olduğunu söyledik. Sözünün eri olmak, gerçeği bulup yanlışı değiştirmede kararlı olmaktır. Biz sözümüzün eriyiz. Yarı-sömürge, yarı-feodal gerçeği değiştirip, ülkemizi bağımsız ve demokratik bir ülke yapacağız. Var mısın?

Şimdi de Ekim sayısında ileri sürdüğün bazı düşüncelere Halkın Yolu'nun tecrübesinden öğrendiklerimizle cevap vermek istiyorum.

Şeflerin tekkeleri değil, birleşecek olan 45 milyon halktır!

Güney Dergisinin Ekim sayısında birleştirmeye çalıştığın tekkeler, halk içinde Kontrgerilla, MHP ve sahte TKP ile düşmanlık tohumunu ekmede yarışarak halkı birleştirme çizgisi değil, düşmanı birleştirme çizgisi izliyorlar. Onlara göre kendi tekkeleri dışındaki herkes düşmandır. Tekkelere göre düşman ne kadar çok olursa, devrim de o kadar "saf" olur! Yani onlar halkın düşmanlarının sayısını artırma yarışı içindedirler. Türk-İş yöneticileri anarşiye karşı DİSK yöneticileri ile görüşüyor, tekkeler, hemen bağırıyorlar: "Amerikancı sarı sendika ağaları Kontrgerillaya karşı çıkamaz!" Demirel faşist darbe peşinde koşan Türkeş'e "Parlamento dışında çözüm peşinde değilim" diyor, onlar "Demirel de kahrolsun" diyorlar. Erbakan "Anarşinin kaynağı dış güçlerdir" diyor, onlar "Kahrolsun yerli gericilik" diye karşılık veriyorlar. TİKP "Kontrgerilla dağıtılsın!" diyor, onlar "Faşizm Kontrgerilladan ibaret değildir" diyorlar. Anlaşılan tekkelerin oynamaya niyeti yok. Onların hem yerleri dar, hem yenleri darmış.

Senin birleştirmeye çalıştığın tekkeler Büyük Usta Mao Zedung'un ünlü "Halkı birleştir, düşmanı yen!" şiarını tersine çevirip, "Düşmanı birleştir, halkı yen!" şiarı haline getirdiler. Bugün, bu hale gelmiş tekkeleri birleştirme caban, halk içinde sana karşı duyulan sempatiyi de yok edecektir. Bugüne kadar halk içinde zalimlere karşı bir sanatçı olarak tanındın. Ama son tutumunla günümüzün en büyük zalimleri olan Brejnevlerin önünde diz çöküyorsun. Onların önünde eğilmemek için yüzünü tekkelere değil, halka çevirebilmeyi başarmalısın. Yarının güzel dünyasını kuracak olan kuvvet halkın içinde, şeflerin tekkelerinde değil. Halkı birleştirmenin yolu, aynı zamanda şeflerin tekkelerini de parçalamanın yoludur. Bu da Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesine sarılmakla olur. Marksizm-Leninizmin beş büyük ustasından biri olan Mao Zedung'u açıkça defterden silen AEP revizyonizmine sarılmakla değil.

Bugün senin yapmaya çalıştığını, dün Halkın Yolu yapıyordu. Devrimciler bu tecrübeden dersler çıkarmalıdırlar. Tuttuğun yolun çıkmaz bir yol olduğunu görmen için, senin de daha önce Halkın Yolu tarafından katedilmiş olan, bu üç yıllık yolu aynen katetmen mi gerekir? Böyle bir şeyi ancak ve ancak kendi pratiğinin dışındaki pratikleri pratik saymayan dar deneyciler isteyebilir. Ya da yeni bir tekke hayali peşinde olanlar. Biz senin yeni bir tekke hayali peşinde koşmadığını görmek isteyenlerdeniz. Ama ne yazık ki sen, bizim gibi seni izleyenlere bundan başka bir şey göstermiyorsun.

Halkın Yolu yayın hayatına atıldığında kendinden önce Marksist olan ne varsa onu inkar ederek, sol yelpazede kendine bir yer edinmeye çalışmıştı. İnsan geçmişte Marksizmin revizyonizme karşı verdiği mücadelenin kazançlarına sahip çıkmaz ve devrimci haraketi kendisiyle başlatırsa, kendini dünyanın merkezi sanır. Halkın Yolu da böyle sanmıştı. Kendinden önceki gruplaşmaları "Çarpık gruplaşmalar", "Çarpık saflaşmalar" olarak ilan etmişti. Dahası, Marksist mücadele çizgilerinin tüm kazançları temelinde ilerleyen, bugün TİKP'nin devraldığı devrimci harekete, 1972'lerde saldırarak Troçki'ye sığınan İ. Kaypakkaya'nın çizgisine "daha Marksist" diyordu. Marksist mücadele çizgisine düşmanlığı terk etmeyenler Marksizmden yeni kopanların "yeni" tecrübe ve bilgilerinden elbetteki yararlanırlar.

Halkın Yolu, bu anlayışla "grupçuluğa" karşı savaş (!) açtı. Ah şu grupçuluk yok mu, şu grupçuluk... Bütün mesele bunu yenmede. Biz bu grupçuluğu bir yenersek mesele tamamdır. Devrimcileri birleştirir partiyi de inşa ederiz! Kardeşim şu Halkın Kurtuluşu çok grupçu... Baksana Halkın Sesi'nin katıldığı eylemlere "Ben katılmam" diyor. Vallahi Halkın Sesi'nin de ondan geri kalır yanı yok... O'da "Halkın Kurtuluşu küfürü, düşmanlığı bıraksın onunla eylem birliği yaparım" diyor. Görüyor musunuz, şu grupçuluk ne kadar kötü bir şey... Allah düşman başına vermesin!... Bu yakarışlar devrimi kimsenin burnunu kanatmadan hayal eden burjuva aydınlarının yakarışları değil mi?

İşte, Halkın Yolu böyle diye diye Marksizmin önündeki engellerden biri olan oportünist bir tekkeye dönüştü.

Grupçulukla mücadele her şeyden önce bir ideolojik mücadele meselesidir. Grupçuluğun yeşerdiği bataklık revizyonizmin bataklığıdır. Nasıl ki sivrisinekleri yok etmek için bataklığı yok etmek gerekiyor, grupçuluğu da yok etmek için revizyonizmin ideolojik bataklığını kurutmak gerekiyor.

Halkın Yolu böyle yapmadı. O özellikle kendine göre Halkın Sesi'ni defterden silip, revizyonist bir tekke haline geldikten sonra, Halkın Kurtuluşu ve Halkın Birliği gibi sivrisineklerle uğraştı. Tabi, meselenin kaynağına inemediği için de revizyonizmin bataklığına o da battı. Battıkça da en büyük grupçulardan biri haline gelmede gecikmedi. Ve şöyle dedi: "Grupları birleştirebilmek için büyük bir grup olmalı!" Bugün senin utangaç bir şekilde yapmaya çalıştığın gibi...

Halkın Yolu'nun tarihi tecrübesi bize, kafaları revizyonizmle sıkışan insanların sonunun, devrim yapmak için halkı birleştirmekten tekkeleri birleştirmeyi anlama ve böylece yeni bir tekke inşa etme sonu olduğunu gösteriyor. Sen, bu tarihi tecrübeden hiç yararlanmıyorsun. Ekim sayısında Halkın Yolu'nun uğrunda mücadele ettiği görüşleri aynen tekrarlıyorsun. İşte ortaya attığın düşünceler: "Bugüne geçmişten devrimci bir çizgi gelmedi. Bir tek Kaypakkaya'da buna rastlamak mümkün. Devrimciler Halkın Kurtuluşu ve Halkın Birliği gibi gruplara dağılmış durumda. Birliği grupçuluk önlüyor. Grupçuluğu yenelim dağınık durumdaki grupları merkezi bir yapı altında birleştirelim. Bunun için de devrimci bir siyasete ihtiyaç var. Güney dergisi, bunun elbirliği ile oluşmasına yardımcı olacaktır." Ortaya her yeni çıkan, Marksizmi kendisi ile başlatırsa, elbetteki daha önce Halkın Yolu'nun yaptığını yapacaktır. Üstelik tekrarlar bir öncekinin daha kötü kopyaları olacaktır.

(Devamı var)

"DAS" İLE "TEMEL GÖRÜŞLER" KİTABININ KARŞILAŞTIRILMASI

9

Türkeş'in ve "DAS"ın ırkçılığı ve Turan hülyası

Irkçılıkta ne Türkeş 'DAS'tan geri kalmaktadır, ne de 'DAS' Türkeş'ten. Türkeş kitaplarının arkasına dava sorgularını mutlaka ekletiyor. Temel Görüşler kitabının arkasında da 44 davası sorgusundan bir parça var. Buradan bir bölüm nekledelim:

"TÜRKEŞ— Bugün devletimizin kabul ettiği ve üzerinde yürüdüğü prensip bence de en doğru, en makbul prensiptir. Yani Türklüğü her şeyden üstün görmekle beraber, gayritürk unsurları da gerek kültür, gerek telkin yoluyla çok kısa zamanda temsil etmek... Ben de bunu doğru görürüm. İdare işine gelince benim de şahsi kanaatim mühim işlerimizi görecek şahsiyetlerin ya tamamiyle Türk olan, yani temsil olunmuş ve kendisini Türkten başka bir şay saymayan veyahut da Türk ırkından gelen kimseler tarafından idare olunmasını uygun bulurum.

"Hakim- Demek Türküm, diyenleri kabul ediyorsunuz?

"Türkeş- Türklüğü tamamiyle temessül etmiş olanları... Efendim yalnız demek kafi gelmez. Benim söylediğim ananesi, dili ve herşeyiyle Türk olmasıdır." (sayfa: 348)

Bir de 'DAS'tan ana stratejiye Türkiye'de yaşayıp' da Türk olmayanların başına geleceklere bakalım:

"Derhal insani ve modern bir asimilasyon yoluyla Türkiye'nin tamamen Türkleştirilmesi,

"Türk dilinin her heryerde konuşulur hale getirilmesi,

"İdeal Türk tipinin inşası,

"Yahudi, Rum ve Ermenilerin yurt harici edilmesi,"

İşte Türkeş'in planı da budur. Yahudi Rum ve Ermeniler yurt dışına atılacak, ve Türkiye tamamen Türkleştirilecek. Peki Yahudi, Rum ve Ermeni dışarı atılınca kim Türkleştirilecek? Tabii ki Kürtler. Türkeş açık söylüyor, Türkiye yalnız Türkler tarafından idare edilir ve Türk olmayanlar da, Kürtler de zorla Türkleştirilir. Ya da Türkeş'in diliyle söyleyelim: "temsil olunur."

Türkeş'in sorgusunun ikinci kısmı da Turancılık hülyasıyla ilgilidir. Türkeş Türk halkının hakkından, Kürt halkının hakkından geldikten sonra "istikbale ait temenniler olarak Türkiye topraklarını genişletmek istiyor. Başbuğ Türkiye'nin sınırlarını Tanrı Dağlarına kadar uzatacak...

"Hakim- Turancılık hakkında ki fikirlerinizi söyleyiniz?

"Türkeş- Benim fikrime göre, herşeyden mühim olan Türkiyedir. Turan yani Türk birliği yalnız Asya'dakilerle değil, Bulgaristan'daki, Yunanistan'daki vesair yerlerdeki Türkleri de içine alan bir mefhumdur.

"Hakim- Hazırlık tahkikatında küçük nüfuslu milletler tehlikeye maruzdur. Onun için ilk fırsatta bütün Türklerin birleşmesi lazımdır' diyorsunuz?

"Türkeş- Efendim izah edeyim: Bunlar benim istikbale ait temennilerimden ibarettir. Bugün nüfusumuz azdır. Bunu çoğaltmak için hemen kalkıp birliğe doğru yürüyelim demedim" (sayfa: 348 - 349)

"DAS"ta askeri darbe yoluyla iktidara geldikten sonra ikinci merhalede Turanizmi gerçekleştireceğini söylüyor:

"İkinci merhale: Pan Turanizm (Bütün Türkler Bir Ordu)

"1) MİKRO TURANİZM: Bu küçük çapta bir turanizmin tahakuku olacaktır. Bu devrede Kıbrıs, Kerkük, İran, Azerbaycan'ı ve Batı Trakya Türkleri kurtarılacaktır.

"2) MAKRO TURANİZM: Bu hakiki, büyük Turanizmdir. (sayfa: 150)

Şu Başbuğa bakın hele, "ne silah yapabilir ne de paramızla silah alabiliriz, sağolsun Amerikanyardımı" diyen Amerika ve Rusya arasında Türkiye'nin jeopolitik durumunun şantaj vasıtası yapılarak dolar ve rubleleri ülkeye akıtacağını söyleyen Başbuğ, dünyanın da hakimi olacak! Türkeş'in Turancılığı şoven duygularla beslediği ülkücüleri aldatmak içindir. Gerçekte bozkurtun tasması emperyalistlerin elindedir. Zaten Türkeş'in gerek 'DAS'ta, gerekse 'Temel Görüşler' kitabında açıkladığı programı emperyalizme bağımlı küçük bir faşistin hülyalarıdır.

YARIN: "DAS'IN VE TÜRKEŞ'İN İKTİDARA GELME PLANI

Cezaevleri ve pahalılık

Armağan Anar
TUMAD-DER GENEL BAŞKANI

Bir süre önce, cezaevleriyle ilişki kurmak biraz kolaylaşmıştı. Yetkililerin "Dışarda ne varsa cezaevlerinde de olacaktır," dedikleri ve cezaevlerine basını ve televizyonu biraz biraz soktukları günlerde konuştuğum bazı cezaevleri müdürleri ve savcıları, mahkumlar için tahsis edilen günde 11 lira ile mahkumu gereği gibi doyurmanın mümkün olmadığını söylemişlerdi.

11 liranın bir insanı doyurmaya yetmeyecek bir para olmasının yanında, çeşitli noksanlıklar, bu 11 liranın bir bölümünün heba olmasına neden oluyordu. Örneğin cezaevi Et ve Balık Kurumu ile anlaşıp, eti daha ucuza maletmeye kalksa, Et ve Balık Kurumu eti gündelik veremeyeceğini söylüyor, toptan alın diye şart koşuyor, cezaevi yöneticileri de toptan alacakları eti koyacakları soğutucuları olmadığı için, mahalle kasabına müracaat etmek zorunda kalıyorlardı. Böyle olunca da eldeki para ile çok az miktarda et alınabiliyordu. Bu hemen her gıda maddesi için böyleydi.

Mahkum ne yerse yesin zihniyeti, yıllardır bu soruna bir çözüm bulunmasını engellemiş, hiç bir cezaevinde, toplu yaşanılan yerlerin gereği olan gıda maddelerini koruma, saklama tesisleri yapılmamıştır. "Sanki o gıda maddelerinin pişirilip hazırlanacağı mutfaklar var mıdır ki" derseniz, ona da çoğu cezaevi için olumlu cevap vermek mümkün değildir.

Mahkumların beslenmesiyle ilgili bir başka önemli sorun da, cezaevi kantinlerinde bulundurulan gıda maddelerinin dışardakinden kat kat yüksek fiyatlara satılmasıdır. Dışarda çayın paketi ikibuçuk lira iken Ankara Cezaevi kantininde otuz liraya satıldığına ben tanığım. Kantinciler, soyguncu yöneticilerin adamları olunca başka ne beklenir? Mahkumun doyurulması için tahsis edilen yetersiz paraya göz dikip, o paradan kendi evinin geçimini sağlayandan tutun da, mahkumların yemek parasından apartman yaptıran cezaevleri müdürlerine kadar neler açıklanmadı bu köşede.

Şimdi soruyoruz: Adalet Bakanlığı son fiyat artışları karşısında, mahkumların yemek paralarının artırılması yönünde bir girişimde bulunmuş mudur? Defalarca sözünü ettiğimiz kantin sömürüsüne son verilmesi için herhangi bir tedbir alınmış mıdır? Mahkumun lokmasını elinden alıp para vuran yöneticiler hakkında ne gibi işlemler yapılmaktadır?

Adalet Bakanlığını bu konuda uyarıyoruz. Zaten yaşanmaz yerler olan, sağlık sorunları çözülmemiş cezaevlerinde mahkumları bir de aç koyarsanız, ne cezaevlerindeki huzursuzlukları dindirebilirsiniz, ne de mahkumu topluma kazandırabilirisiniz, çünkü yakında elinizde topluma kazandıracak mahkum kalmaz.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

BOLU

Sahte TKP'li Milli Eğitim Müdür Yardımcısı, yurtsever öğretmenleri oradan oraya sürdürüyor

Celal NARİN

İmdat ve Zakire Sakar, Mangen İlçesinin Kıyaslar Köyü İlkokuluna yeni atanmışlardı. MC. döneminde ayrı ayrı yerlerde görev yapıyorlardı. Bir araya gelebilmek için, tayin isteğinde bulundular. Milli Eğitim Müdürlüğü Tayin Komisyonunca yapılan genel tayinler sırasında, karı-kocanın isteği gözönüne alınarak Kıyaslar Köyüne verildiler. İmdat ve Zakire öğretmenler, sevinçle yeni görev yerlerine taşındılar. Biraraya gelebilmenin verdiği mutluluk ve daha da yararlı olabilme azmiyle görevlerine başladılar.

Ancak, Sakar ailesinin sevinci uzun sürmedi. On gün geçmeden Vilâyetten beklenmedik bir haber aldılar. Tayinlerinin başka bir köye değiştirildiğini öğrendiler. İmdat öğretmen kalkıp, Vilâyete geldi. Milli Eğitim Müdürlüğü panosunda asılı olan tayin çizelgesine baktı. Adlarının karşısına, isteklerine bağlı olarak tayinlerinin yapıldığının yazılı olduğunu hayretle gördü. Gerçekte, böyle bir istekte bulunmamışlardı. Bir yanlışlık olduğu düşüncesiyle, Milli Eğitim Müdürüyle görüştü. Bir sonuç alamadı. Vali Vekilene gitti. Tayin isteği olmadığı halde, "İsteğe bağlı" denilmek suretiyle yapılan görev yeri değişikliğinin sebebini sordu. Vali Vekilinden "Onayladığı listede yapılan işlemden sorumlu olmadığını, hata varsa, [illegible] ait olduğu..." cevabını aldı.

Sonradan mesele anlaşıldı. Tayin çizelgesi, Milli Eğitim Müdür Yardımcısı Yaşar Varış tarafından hazırlanmıştı. TÖB-DER içinde "Birlik Dayanışmacı" olarak bilinen bu zat, Yurtsever, Demokrat ve Devrimci öğretmenleri düşman gibi görüyordu. Daha öncede birçok öğretmen hakkında haksız işlem uygulamıştı.

İlk tayinler sırasında, İmdat öğretmenin hangi görüşte olduğu bilenemediği için, istekleri doğrultusunda Kıyaslar köyüne tayinleri yapılmıştı. Sonradan, Yurtsever görüşte olduğu anlaşılınca, dilekçeleri olmadan, istekleri varmış gibi gösterilerek Yaşar Varış tarafından Tayin Komisyonu yanıltıldı. Öğretmenin Valiliğe yazdığı Yaşar Varış hakkındaki şikâyet dilekçesi, Vali Vekili tarafından yine Yaşar Varış'a havale edildi.

Kendisiyle görüştüğümüz İmdat öğretmen: "Valilikten bir sonuç alamayacağımı anladığım için, durumu, Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'a bir telgrafla duyurdum. Sonucu merakla bekliyorum" dedi.

KIRŞEHİR

Kaman'da Nüfus İdaresine iş yaptırabilmek için illa MHP'li mi olmak gerekir?

Yüzbin nüfuslu olan Kaman İlçesinin Nüfus idaresi çiftlik gibi yönetilmekte. Vatandaştan rüşvet alınmadan iş yapılmamakta. Eğer Hüsnü Akkoç'un adamıysan işlerin tıkırında, değilse işlerin karışık.

Köylü vatandaş işini yaptırabilmek için yetiştirdiği sebze ve meyveden kendi yemeden Hüsnü Akkoç'un evine sepet sepet getirmek mecburiyetindedir.

Vatandaş düğününü Hüsnü Akkoç'suz yapamaz. Altında bir taksi, köy düğünlerini dolaşır Hüsnü Akkoç. Cumartesi Pazar'ı iple çeker Hüsnü Bey. Yanına aldığı iki üç kafadarı da götürür. Muhtarların tavuğu, viskisi Hüsnü Beye sunulmak için hazırlanır. Hazırlanmazsa vay haline muhtarların. İşleri yaş.

Nüfus İdaresinde işi olan vatandaş öğle yemeğini Hüsnü Beyden ayrı yiyemez oldu Kaman'da. Hatta gerekirse akşam yemeği de tarifeye girebilir.

Nüfus İdaresi nasıl olsa Hüsnü Beyin çiftliği. Ücretli işlerde kendi çocuklarını nüfusa alır. Devletin parasını başka yere kaçırmaz. Kütük yenileme çalışmalarını çocuklarına yaptırır. Vatandaş üç fotoğrafla nüfus cüzdanını zor çıkarırken, gelini ve avukatınkini ise iki fotoğraf ve ilmuhabersiz çıkarabilmekte. Yasalar ayrı mı uygulanır Kaman'da?

Nüfus idaresinde işi olan bir vatandaş demokrat ve ileri görüşlü ise vay haline. MHP'nin propagandacısı olur Hüsnü Bey. Sol görüşlüler hep Komünisttir Hüsnü Beyce. Kaman'da illa iş yaptırabilmek için MHP'li mi olmak gerekir? Hüsnü Akkoç'un faşist olduğu, evindeki çerçeve çerçeve resimleri olan kişilerden hemen belli olur.

İşte böyle daha neler neler saymakla bitmez; bu MHP'li Hüsnü Akkoç'un suçları. Yetkililerin Kaman nüfus memurluğuyla hemen ilgilenmesi yüzbin nüfuslu Kaman ilçesinin yararına olacaktır. Kaman halkı kurtulacaktır MHP'li nüfus memurundan.

Bir Okuyucu

BULMACA

SOLDAN SAĞA—1) Çin Komünist Partisi Başkanı ve Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı. 2) Kırmızı - Üzüm ağacı - Bir nota. 3) Kale duvarı - Tersi rütbesiz asker - Bir nota. 4) Tersi tavır, davranış - Acınma. 5) Bir erkek ismi - Bir binek hayvanı. 6) Asmak eylemi - İtalya'nın başkenti. 7) Liranın kısaltılmışı - Yapıt. 8) Tersi amaç, istek - Hayvan yiyeceği. 9) Tersi bir deniz kuşu - Kışın yağar. 10) Tersi osmisyum elementinin simgesi - Trabzon'un bir ilçesi. 11) Bir erkek ismi - Yolcuların gecelemek için kaldıkları konut.

YUKARDAN AŞAĞI—1) Yapılması gereken bir işin bile bile yapılmaması 2) Yüce, büyük - Tersi büyük ve uzun yük taşıyan kamyona verilen ad. 3) Tersi eskiden toprak ürünlerinden alınan onda bir vergi - Tersi bir gezegen. 4) Tersi gümüşün simgesi - Bir yapının üst örtüsü, havaya bakan yüzü - Bir ajansımızın simgesi. 5) Akıl - Bir ölçü biriminin simgesi. 6) Fizikte bir kanun - Bir kürk hayvanı. 7) Sıçan - Kendi kendine hareket eden araba. 8) Köleli, tutsaklık. 9) Tersi kalayın simgesi - Tersi bir yemek çeşiti - Tersi aç olmayan. 10) Küçük top ve özel sopalarla çukurlar arasında oynanan bir oyun - Ara. 11) Bir nota - Tersi eski Mısır'da bir tanrı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

Mısır Savunma Bakanı, Mısır-İsrail görüşmeleri konusunda iyimser olduğunu açıkladı

●ABD, Mısır-İsrail anlaşmasının 19 Kasımda imzalanabileceğini umut ediyor

KAHİRE (AFP-AA)
Mısır Savunma Bakanı General Kemal Hasan Ali, Mısır ile İsrail arasında Washington'da sürdürülen barış görüşmeleri konusunda "iyimser" olduğunu açıkladı. Hasan Ali görüşmelere Suriye Ürdün ve Filistinlilerin de katılması halinde varılacak Barış Anlaşmasının daha geniş kapsamlı olacağını söyledi.

Washington'daki Mısır heyetinin Başkan Sedat'tan yeni emirler beklediğini bildiren Savunma Bakanı, görüşmelerde ayrıntılar üzerinde durulduğunu belirtti.

MISIR-İSRAİL BARIŞ ANLAŞMASININ 19 KASIMDA İMZALANABİLECEĞİ BİLDİRİLİYOR

Öte yandan, Washington'daki diplomatik kaynaklardan öğrenildiğine göre, Mısır ile İsrail arasında 30 yıldan bu yana süregelen savaşa son vermek amacıyla yapılacak barış anlaşmasının 19 Kasım günü Kahire ve Kudüs'te düzenlenecek törenlerle imzalanabileceği bildirildi.

Washington'daki siyasal gözlemciler, 19 Kasım gününün Mısır Başkanı Sedat'ın Kudüs'ü ziyaret ettiği günün yıldönümü olduğunu kaydediyorlar.

Aynı kaynaklar, iki heyet arasındaki görüşmelerin olumlu bir şekilde geliştiğini ileri sürerek, "Batı Şeria ve Gazze konusundaki görüş ayrılıkları ise çözüme ulaşacaktır." şeklinde görüş belirtiyorlar.

HÜSNÜ MÜBAREK BONN'DA SCHMİDT İLE GÖRÜŞECEK

Mısır Devlet Başkanı Yardımcısı Hüsnü Mübarek'in Salı günü Federal Almanya'nın başkenti Bonn'da Başbakan Helmut Schmidt'le bir görüşme yapacağı açıklandı.

Görüşmede, Mübarek' in Mısır-İsrail görüşmeleri hakkında Alman Başbakanına bilgi vereceği tahmin ediliyor.

SALT-2 görüşmelerinde henüz anlaşmaya varılamadı

MOSKOVA (THA)
Sovyetler Birliği'nin resmi haber ajansı TASS, Sovyet Dışişleri Bakanı Gromiko ile ABD Dışişleri Bakanı Vance arasında yapılan SALT-2 görüşmelerinin süreceğini ve henüz bir anlaşmaya varılmadığını bildiriyor. TASS, konu ile ilgili olarak verdiği haberde şöyle diyor: "Dışişleri Bakanları Gromiko ile Vance arasında yapılan görüşmelerde her iki taraf içinde kabul edilebilir çözümlere varma yolları ayrıntılarıyla incelendi. Görüşmeler sürecektir."'

ARAP BİRLİĞİ, LÜBNAN'DAKİ BARIŞ GÜCÜNÜN GÖREV SÜRESİNİN UZATILMASINI GÖRÜŞECEK

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Arap Birliği Konseyi, Lübnan Devlet Başkanı Elias Sarkis'in başvurusu üzerine Lübnan'da bulunan Arap Barış Gücünün görev süresinin altı ay daha uzatılması sorununu görüşecek. Sorun, örgütün Kahire'deki Genel Merkezinde ele alınacak.

Bilindiği gibi, Arap Barış Gücünün görev süresi, 26 Ekim tarihinde son buluyor. Arap Barış Gücü, Lübnan'a ilk kez 1976 yılında ülkede iç savaşın kızıştığı bir arada gönderilmişti. Sözkonusu birlikte Suriyeli askerler çoğunlukta idi.

Ancak Sedat, Beğin ve Carter arasında yapılan Camp David Zirvesinden sonra Suriyeli askerlerin hiristiyanlara karşı saldırılara girişmeleri, şiddetli çatışmalara yol açtı.

Geçen hafta toplanan Arap Dışişleri Bakanları, Beyrut'taki Arap Barış Gücü Kuvvetlerine ait stratejik noktalara, Suriyeliler ile Hiristiyanlar arasındaki çarpışmaları önlemek amacıyla Suudi Arabistan ve Ürdün askerleri karar vermişlerdi. Arap Birliği, Lübnan'ın isteğini onaylarsa, Lübnan'daki Arap Barış Gücünün görev süresi dördüncü kez uzatılacaktır.

Öte yandan Lübnan hükümetinin bunalımı çözüme kavuşturmak için kurduğu beş kişilik komisyonda dün ilk toplantısını yaptı. Komisyon çözüm ile ilgili önerilerini hafta sonunda hükümete bildirecek.

Bağdat zirvesine 10 gün kala

Uzun süredir, süper devletlerin bölücü çabaları yüzünden araları açık olan Şam ve Bağdat yöneticileri biraraya geldiler. Resim Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad ve Irak Devlet Başkanı Hasan El Bekr.

Suriye-Irak ilişkileri düzeliyor

• Suudi Arabistan ve Cezayir, Bağdat zirvesine katılacaklarını açıkladılar •

BAĞDAT
Uzun süredir araları açık olan Irak ve Suriye yönetimlerinin, anlaşmazlıkları çözme yolunda olumlu adımlar attığı bildiriliyor. Suriye hükümeti, aylardır kapalı bulunan Irak sınırını açacağını açıkladı. Aynı şekilde Suriye deniz ve hava limanlarını da Irak araçlarına açacak.

Öte yandan Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad'ın 23 Ekim günü Bağdat'ta resmi bir ziyarette bulunacağı bildiriliyor.

Suriye birliklerinin Lübnan'a saldırması üzerine Bağdat ile Şam yönetimleri arasındaki ilişkiler gerginleşmişti. Baas Partisinin iki ayrı kolunun iktidarda bulunduğu ve Suriye Camp David Zirvesi sonrasında da farklı tavırlar almışlardı. Suriye Sovyetler Birliği'nin güdümündeki "Red Cephesini" savunurken Irak, bu "cephenin" toplantılarına katılmayı reddetmiş ve onun yerine Bağdat zirvesini önermişti. Moskova'nın Arap ülkelerini bölme çabalarına karşı alınmış bir önlem olarak değerlendirilen Suriye-Irak yakınlaşması 2 Kasımda yapılacak olan Bağdat Zirvesi arifesinde gerçekleşti.

CEZAYİR VE SUUDİ ARABİSTAN DA BAĞDAT ZİRVESİNE KATILIYOR

Irak Haber Ajansı INA 2 Kasım günü Bağdat'ta yapılacak olan Araplararası Zirve toplantısına Suudi Arabistan'ın da katılacağını açıkladı. Suudi Arabistan, 30 Ekim günü yine Bağdat'ta yapılacak olan Arap Dışişleri Bakanları Konferansına da katılacak.

Öte yandan Bağdat Radyosu, Cezayir hükümetinin Bağdat zirvesine katılmayı kabul ettiğini bildirdi.

Bilindiği gibi, 2 Kasımda Bağdat'ta yapılacak olan Araplararası Zirve "Red Cephesinin" başarısızlığı üzerine, Ortadoğu'da Camp David anlaşmalarından sonra ortaya çıkan yeni durumu ele alacak.

Çin-Japon Anlaşmasının belgeleri Deng Siao-ping ve Fukuda arasında teati edildi

Fukuda: Dileğim bu anlaşmanın dünya barışına hizmet etmesidir

Anlaşmaya Japon faşistlerinden, Moskovacı ve Arnavutlukçu partilerden başka karşı çıkan yok

TOKYO (AJANSLAR)
Çin Halk Cumhuriyeti ile Japonya arasında, 40 yıllık düşmanlığa son veren Barış ve Dostluk Anlaşmasının belgeleri, Tokyo'da düzenlenen bir törenle Çin Başbakan Yardımcısı Deng Siaoping ve Japonya Başbakanı Takeo Fukuda arasında teati edildi.

Başbakan Fukuda'nın resmi ikametgahında yapılan törende, belgelerin teatisinden sonra, Fukuda, aralarındaki 40 yıllık düşmanlığı sona erdiren anlaşmanın Asya ve dünya barışına hizmet etmesi dileğinde bulundu.

Ajanslar, Japon siyasi çevrelerinin büyük çoğunluğunun Çin-Japon Barış ve Dostluk anlaşmasını memnunlukla karşıladıklarını, anlaşmaya, sadece, faşistlerin, Moskovacı revizyonist partinin ve Arnavutluk yanlısı Japon Komünist Partisi (Sol)'un karşı çıktıklarını bildiriyorlar.

Nitekim, Japon faşistleri anlaşmayı protesto eden bir miting yaparken, Moskovacı ve Arnavutlukçu partiler de bu anlaşmanın Çin'in hegemonyacı emellerini yansıttığını ileri sürdüler.

Japon Sosyalist Parti temsilcisi Haro Okoda:

Japon halkı, Rusya'ya karşı mücadeleyi güçlendirmelidir

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Geçtiğimiz günlerde, Tokyo'da İki süper devletin, hegemonyacı faaliyetlerini lanetleyen bir miting yapıldı.

Mitingte bir konuşma yapan Kuzey Temsilciler Meclisi Sosyalist Parti üyesi Haro Okoda, Japon halkının, Japon-Çin Dostluk Anlaşmasındaki hegemonyacılığa karşı mücadele maddesi temelinde mücadeleyi güçlendirmesi gerektiğine işaret etti. Okoda, Japon halkının, Çin halkı bütün Üçüncü Dünya ülkeleri ve halklarıyla birlikte hegemonyacılığa karşı birleşik bir cephe kurarak, iki süper devletin hegemonyacı faaliyetlerini boşa çıkarmasının gerekliliğini vurguladı.

Japonya-Asya-Afrika Halklarının Dayanışması Komitesi Başkanı Takumatsu Takamoto da, savaşa karşı mücadelenin, iki süper devlete, özellikle savaşın en tehlikeli kaynağı olan Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı yöneltilmesi gerektiğini söyledi.

Mitinge, Amerikan Komünist Partisi adına katılan Merkez Komitesi üyesi bir devrimci de, yaptığı konuşmada, Amerikan halkının, Japon halkının hegemonyacılığa karşı mücadelesini kesinlikle desteklediğini belirtti.

24 Ekim bütün dünyada Birleşmiş Milletler Günü olarak kutlanıyor

Türkiye'nin BM'deki daimi temsilcisi Büyükelçi Osman Olcay. Türkiye heyetinden Büyükelçi İlter Türkmen de Namibya Komitesi Başkanlığını yapıyor.

İşte BM'de Üçüncü Dünya'nın bir zaferi. Irkçılığa karşı mücadele ederken katledilen Steve Biko'nun anısına, 150 üyenin temsilcileri saygı duruşunda.

Kuruluşundan 33 yıl sonra BM'de 3.Dünya'nın sesi daha gür çıkıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

24 Ekim bütün dünyada Birleşmiş Milletler (BM) günü olarak kutlanıyor. Bundan 33 yıl önce faaliyete geçen BM örgütü kuruluşundan bu yana, dünyadaki gelişmelere uygun olarak niteliğini de değiştiriyor.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, barışı korumak amacıyla kurulan BM, özellikle başarısız Milletler Cemiyeti örneğinden dersler çıkararak, yeni bir savaşın çıkmasını engellemek için siyasi, iktisadi, sosyal, kültürel ve çeşitli alanlarda önlemler alıyor ve uygulamaya koymaya çalışıyor.

1945'te kurucu üyeler, teşkilatın amaçlarını şöyle açıklıyorlardı:

* Uluslararası barış ve güvenliği kormak,

* Uluslararasında dostluk ilişkilerini geliştirmek,

* Uluslararası ekonomik, sosyal, kültürel sorunların çözümünde işbirliği sağlamak ve insan hakları ile temel hürriyetlere saygıyı geliştirmek.

İşte BM, bu amaçlara ulaşmak için harcanan çabaların ortak bir koordinasyon merkezi olarak göreve başladı. Kuşkusuz, 1945'in dünya koşullarında, ABD emperyalizminin savaş galibi bir süper devlet olarak Birleşmiş Milletler teşkilâtını kendi amaçları doğrultusunda yöneltttiği unutulmamalıdır. Washington mali alanda BM'ye yaptığı ödenek (Toplam ödeneğin 1/4'ü) ve Güvenlik Konseyindeki veto hakkı sayesinde çeşitli imtiyazlara sahipti. O, BM'den yararlanarak İkinci Dünya Savaşı sonrasında sağladığı egemenliği korumak istiyordu. Ne var ki, o günden bu yana, her kıtada yükselen bağımsızlık hareketleri, yeni devletlerin doğmasını sağladı ve Üçüncü Dünyanın artık siyasi bir güç olarak BM'de kendisini kabul ettirdiği görüldü. BM, kurulduğu yıllarda sadece 51 üyeye sahipken bugün örgüt, 150 devleti barındırıyor. Sömürgecilik zincirini kıran bir çok ulus, devlet bağımsızlığını ve egemenliğini Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda da tescil ettirdi.

Dünyanın en büyük uluslararası örgütü olan BM, genişliği ve üstlendiği görevler nedeniyle, çeşitli alt kurullar ve uzmanlaşmış yardımcı komitelerin çalışmalarını yönlendiriyor. Örgütün, kalıcı ve belli konularda çalışmalar sürdüren yan kollarından başka, (Ekonomik ve Sosyal Konsey, Uluslararası Adalet Divanı... vs.) ihtiyaç üzerine kurulan organları da var. (Namibya Konseyi, Orta Doğu Barış Gücü... vs.)

Üçüncü Dünya ülkelerinin bağımsızlıklarını kazanmalarıyla beraber, Birleşmiş Milletler örgütü, emperyalist devletlerin özellikle de iki süper devletin artık kolayca baskı kuramayacağı bir kurum haline geldi. Hatta, örgütün Üçüncü Dünyanın bir kürsüsü haline geldiğini söylemek bile yanlış olmayacaktır. Öyle ki, 1 Mayıs 1974'de toplanan Olağanüstü Genel Kurul, Uluslararası Yeni Ekonomik Düzenin kurulma mücadelesini, bir bildiri ile eylem planı şeklinde bütün dünyaya açıkladı.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER'DE HEGEMONYACILIĞIN MAHKUM EDİLMESİ

1960'lardan sonra gitgide gelişen bağımsızlık mücadeleleri, Afrika, Güney Amerika ve Asya kıtalarını sardı. Sömürgecilikten kurtulan ülkeler BM çatısı altında da bir araya gelerek, milli ekonomilerini kurma ve güçlendirme uğraşılarını yoğunlaştırdılar. Bu çabalar kaçınılmaz olarak işbirliğini ve dayanışmayı güçlendirdi.

BM Teşkilatının bölgesel savaşlar çıktığı zaman, sorunun ilgili taraflarca derhal ele alınmasını sağlayan girişimleri oldu. Eskiden, ABD'nin önderliğinde ve onun çıkarları yönünde çözümler arayan BM, artık küçük ve orta büyüklükteki ülkelerin, birbirleri arasındaki her türlü anlaşmazlığın masa başında, barışçı yöntemlerle çözülmesini öneriyor.

Üçüncü Dünya'nın, BM'deki başarılarına gösterilecek en iyi örneklerden biri de, Çin Halk Cumhuriyeti'nin 25 Ekim 1971 tarihinde Genel Kurul'da yapılan oylama ile Çin halkının tek meşru temsilcisi olarak örgüte alınması kararıdır. Bunun yanında Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yaser Arafat'ın BM kürsüsünde konuşma yapması, siyonizmin ve ırk ayrımının açıkça mahkum edilmesi, SWAPO, Zimbabve Yurtsever Cephesi gibi kurtuluş örgütlerine sağlanan destek, BM'nin değişen niteliğini belgeleyen olgulardır.

BM'NİN GELECEĞİ

Devlet egemenliği olan ülkelerin büyük çoğunluğunun temsil edildiği BM'de, önümüzdeki dönemdeki en büyük mücadele, örgütün tüzüğünün değiştirilmesi konusunda cereyan ediyor. Üçüncü Dünya ülkeleri, savaş sonrası üstünlüklerini devam ettirmek isteyen Güvenlik Kurulunun 5 daimi üyesinin imtiyazlarını, özellikle veto hakkını reddediyorlar.

Her yıl yapılan Genel Kurul dönem toplantılarında da özellikle 1970'lerden bu yana iki süper devleti teşhir ve tecrit politikası gün geçtikçe yaygınlık kazanıyor. Önümüzdeki yıllarda bu eğilimin güç kazanacağı şimdiden belli oluyor.

SAVAŞ VE BM

BM Yasasında, esas amaçlardan biri olarak savaşın engellenmesi, barışın korunması maddesi yer almaktadır. Kuşkusuz bu madde bütün insanlığın bir talebine cevap vermektedir. Ancak, insan iradesinin dışında gelişen emperyalistler arası rekabetin bir sonucu olarak çıkan dünya savaşlarının engellenmesi, emperyalizme karşı mücadele özellikle de savaşın kaynağını hedef alarak sağlanabilir.

Bu arada BM'de "insancıllık" adı altında silahsızlanma konferansları da düzenlendi. Sovyetler Birliği, bu toplantılardan "yumuşama" propagandası yapmak için yararlanmaya kalktı. Ancak bu tür konferanslarda bile, Rusya ve ABD en çok silahlanan devletler olarak teşhir edildiler.

Yükselen Üçüncü Dünya, Birleşmiş Milletler kürsüsünü bağımsızlık kürsüsüne dönüştürüyor. BM, dünyadaki gelişmelerin dışında kalamıyor.

Kuruluşunun 33. yılında BM, devletlerin hegemonyacılığa karşı bağımsızlık mücadelesinde önemli bir yer tutuyor.

Yunanistan'da yerel seçimlerin ikinci turu sona erdi

VASİL MİHAİLİDİS ATİNA'DAN BİLDİRİYOR
Yunanistan'da yerel seçimlerin ikinci tur oy verme işlemi, dün tamamlandı. Atina Belediye Başkanlığını, muhalefet adayı, Dimitrios Beis kazandı. Daha önce Zografu ilçesinin Belediye Başkanı olan Beis, bu seçimlerde Andreas Papandreu'nun Panhellenik Sosyalist Hareket Partisinden aday gösterildi. ve ikinci turda Sovyet yanlısı "Komünist Partisi dahil tüm muhalefetin desteğini gördü.

Oylamanın birinci turunda Sovyet yanlısı parti, ünlü kompozitör Mikis Teodorakis'i desteklemişti. Ancak birinci turda hiçbir aday çoğunluğu sağlayamamış ve Teodarakis çekilmişti. Teodarakis, seçimlerden çekilirken halkı Beis'e oy vermemeye çağırdı.

Seçimlerde dikkati çeken nokta, birinci turda Sovyet yanlısı partinin kendi saflarından aday göstermeyerek Misik Teodarakis'i desteklemiş olmasıydı. Çünkü ünlü kompozitör, Yunanistan "Komünist" Partisinin (Dış) Rusya'ya bağımlı politikasına karşı çıkmış ve partiden ayrılmıştı. Önceki seçimlerde Atina Merkezinde çok düşük oranda oy alan Sovyet yanlısı partinin yüzde 16'yı aşması, Yunan halkının duyduğu sempatiye bağlanıyor.

Pire kentinde ise seçimi faşist cunta döneminde yedi yıl belediye başkanlığı yapan Skiliçis kazandı.

Rus savaş gemisi, Fin balıkçı gemisini aradı

ABDULLAH GÜRGÜN STOCKHOLM'den bildiriyor
17 Ekim Salı günü Dagens Nyheter gazetesinin verdiği bir habere göre, Finlandiyalı bir balıkçı gemisi Finlandiya körfezinde bir Rus hücumbotu tarafından durduruldu. Beş Rus askeri gemiye çıkarak üç defa arama yaptı. Rus kaptan Finlandiya kaptanının durumu ilgili makamlara bildirmesine engel oldu ve gemide ne aradıklarını açıklamadı.

Uluslararası sularda Rusların bu korsanca tutumunu Finlandiya gemisinin kaptanı Hugo Löv, Rusya'dan kaçan mültecilerin peşinde olduklarını tahmin ettiğini söyleyerek açıklıyor.

Grevler bütün ülkeyi sarıyor

İran, ekonomik buhranın eşiğinde

TAHRAN (AJANSLAR)
İran'da Şah rejimine karşı sürmekte olan grevlerin ülke çapına yaygınlaştığı bildirildi. Ekonominin en temel ve kilit sektörlerinde hızla genişleyen grevlerin petrol üretimini şimdiden felce uğrattığı, büyük bir ekonomik buhranın kapının eşiğinde olduğu belirtiliyor.

Abadan'daki dünyanın en büyük petrol rafinerisinde, üretim grev nedeniyle bütünüyle durdu. Petrol sektöründeki grevin öteki rafineri ve petrol üretim alanlarını da sarması bekleniyor.

ŞAH TAVİZLERLE ZAMAN KAZANMAYA ÇALIŞIYOR

İran halk hareketinin bir genel ayaklanmaya doğru gelişmesi karşısında aldığı bütün önlemleri kâr etmediğini gören Şah rejimi yeni yeni tavizler vererek zaman kazanmaya çalışıyor. Cafer Şerif Hükümetinin bir yandan baskı ve teröre devam ederken, öte yandan muhalefet liderlerini tavizler yoluyla ikna etmeye çalıştığı bildirildi. Nitekim İran'ın Washington Büyükelçisi Zahidi'nin ani olarak Paris'e gitmesi muhalefet liderlerinden Ayetullah Homeyni'yi bu yolda ikna etme çabası olarak niteleniyor.

Ayetullah Homeyni ise "Şah rejimi devrilene kadar ülkeye dönmeyeceğini" açıklamıştı.

HAMEDAN'DA 30 GÖSTERİCİ ÖLDÜRÜLDÜ

Bu arada İran'ın birçok kentinde Şah rejimine karşı gösteriler sürüyor.

Hamedan kentinde hükümet kuvvetlerinin göstericilere ateş açması sonucu 30 kişi öldü, birçok kişi yaralandı. Göstericiler öğrenci ve öğretmenlere dahi iyi eğitim olanakları sağlanmasını ve sıkıyönetimin kaldırılmasını talep ediyorlardı. Bazı bankaları ve resmi daireleri ateşe veren göstericiler daha sonra eğitim müdürlüğüne kadar yürüyerek can kaybının sorumlusu olan polislerin cezalandırılmasını istediler.

Yanan kömür
Kızan demir
Örse çekiç
Vuran biziz

Olağanüstü Kongre yapıldı

Teksif Eyüp Şube Başkanlığına yeniden İbrahim Vardar seçildi

- Şube Kongresinde konuşan işçiler "Toplumsal Anlaşma"yı eleştirdiler
- Konuk olarak gelen İsmail Topkar, Meclisten işçi lehine kararlar çıkmadığını söyledi

İSTANBUL (ÖZEL)
Teksif Sendikası Eyüp Şubesi Olağanüstü Genel Kurulu 22 Ekim Pazar günü Bakırköy Sümerbank fabrikası salonunda yapıldı. Kongrenin açış konuşmasını Şube Başkanı İbrahim Vardar yaptı.

İbrahim Vardar konuşmasında "5 aydan beri bu üçüncü kongredir. Bizi suçlayan herkesle demokratik kurallar içinde hesaplaştık. Bugün 3 delege dışında bütün delegelikleri kazanarak buraya geldik. Bu işçilerin yönetimimize duyduğu güveni açıkça ortaya sermektedir" dedi.

Kongrede konuşan işçiler Toplumsal Anlaşmayı eleştirdiler. Sümerbank işçisi Turan Eke Sümerbank'ta Toplumsal Anlaşmaya göre yapılan ek protokolün haksızlıklar getirdiğini belirtti. Sendika genel yönetimini eleştirdi.

Yün İplik delegesi Alaattin Merdol Toplumsal Anlaşmayla işçilerin verimliliği artırmak bahanesi ile işçiler üzerinde keyfi uygulamalar yapabileceklerini, ayrıca KİT'lerde toplu işçi çıkarmaya hazırlanan Hükümetin bunu TÜRK-İŞ yöneticilerine kabul ettirdiğini belirtti. "Mesela şimdiye kadar Defterdar'dan Hereke'ye ya da Malatya'ya işçi gönderemezlerdi, fakat Toplumsal Anlaşmaya göre bu uygulama yürürlüğe konacak. 'Gitmem' diyen işçilerin işine son verilecek. Böylece KİT'lerde işçi fazlası temizlenecek. Ayrıca ücretler dondurulacak ve serbest pazarlık ve hak arama mücadelesi durdurulacaktır" dedi.

Sümerbank'tan Hüseyin Biber de, sendikalara işçilerin sahip çıkmasını istedi. "Buradakileri nasıl devirdiysek Şevket Yılmazları da öyle devireceğiz" dedi. Bugünkü hayat şartlarının dayanılmaz hale geldiğini belirten Biber sözlerini İhsani'nin "Düzenbazlar ellemişler devleti, Talan var ha beyler Talan var/ Demokrasi türküleri söylenir/Yalan var ha beyler yalan var" şiirini okuyarak "onların da saltanatını yıkmaya gelen var" diyerek bitirdi.

Kongrede Türkiye İşçi Köylü Partisi Eyüp şubesinin gönderdiği mesajda okundu. Mesaj işçi sınıfını anarşinin kaynağı olan Kontrgerillaya ve faşist mihraklara karşı mücadelede birliğe çağrıyordu.

Konuk olarak Kongreye katılan İsmail Topkar da hayat pahalılığını eleştirdi. Milletvekillerinin maaşlarını artırmak için 1 dakikada birleştiğini ama emekçi halkın yararına olacak kanunları çıkaramadıklarını belirtti. Madenlerin kayıtsız şartsız özel sektörün elinden alınmasını istediklerini fakat ne yazık ki bazı madenleri devletleştirmenin siyasi iktidarın yetkisine terkedildiğini söyledi.

Bahir Ersoy'un bir genelgeyle işyerinde, işyeri ve işkolu seviyesinde toplusözleşme yapılmasını engellediğini bu yüzden Sümerbank işçilerinin mağdur olduğunu da sözlerine ekledi.

Daha sonra seçimlere geçildi ve seçimlere tek liste halinde katılan İbrahim Vardar ekibi 196 oy alarak yeniden şube yönetimine geldi.

NİZİP'TE İKİ İŞÇİ ZEYTİN KUYUSUNDA CAN VERDİ

NİZİP (ÖZEL)
Nizip'te Pazartesi günü meydana gelen bir iş kazasında Mehmet Altınbıçak ve Ali Özkılıç adında iki işçi öldüler.

Ölen işçilerin yakınları, zeytin kuyusunu temizlemek için inen işçilerin zehirli gazdan dolayı takatsiz kaldıklarını ve çabuk müdahale edilemediği için hayatlarını kaybettiklerini söylediler.

Nizip'te yıllardır sendikasız ve sigortasız en ağır şartlarda çalıştırılan sabun işçilerinin hiç bir can güvenliği yoktur. Daha önce de aynı şekilde bu türden sayısız kaza olmuş ve birçok işçi sakat kalmıştır.

ORTA ANADOLU LİNYİT İŞLETMESİNDE YERALTI MADEN-İŞ YETKİYİ ALDI

- Y. Maden-İş Genel Başkanı Çetin Uygur, "Sözleşmede söz ve karar tabanındır ilkesini hayata geçireceğiz"

ANKARA (ÖZEL)
Orta Anadolu Linyit İşletmelerinde 2 aydan beri Türk-İş'e bağlı Orta Anadolu Maden İşçileri Sendikasıyla DİSK'e bağlı Yeraltı Maden-İş Sendikası arasındaki yetki uyuşmazlığı Perşembe günü sona erdi. Nallıhan İş Mahkemesi Orta Anadolu Linyit İşletmelerinde yetkiyi Yeraltı Maden-İş Sendikasına verdi.

Yeraltı Maden-İş'in yetki almasından sonra bir açıklama yapan Sendika Genel Başkanı Çetin Uygur, işverenle toplusözleşme masasına oturacaklarını belirterek şunları söyledi:

"Tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi lafta bir ilke olarak kalmayacak, işyerinde yapılacak bin anket çalışmasının ardından talepler belirlenecek ve bu talepler ışığında hazırlanacak bir toplusözleşme taslağı işverene iletilecektir. Tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi toplusözleşme görüşmelerinde de hayata geçirilecek, toplusözleşme taslağı işçilere sunulacaktır."

Daha önce Ağustos ayında Ankara'da Bölge Çalışma Müdürlüğü yetkiyi Yeraltı Maden-İş'e vermiş, ancak Orta Anadolu Madeni İşçileri Sendikası karara itiraz etmişti.

14 tekstil atölyesinde 150 işçi direnişe geçti

İSTANBUL (ÖZEL)
Topkapı'da bükümcü, dokumacı, ve konfeksiyoncudan oluşan 14 işyerinde 150 işçi direnişe geçti.

Direnişteki işçiler gazetemize şunları söylediler:

Biz günde 12 saat çalışıyoruz. Çoğumuz sigortasız, tatilimiz yok, hiç bir sosyal haktan yararlanamıyoruz. Bunun için direnişe geçtik. 8 saatlik iş günü, bütün arkadaşlarımızın sigorta olunması, ve hafta tatilimiz olmasıdır. (Tüm Tekstil işçileri Birleşme ve Dayanışma derneğine) üyeyiz. Bu haklarımızı alıncaya kadar direneceğiz. Şimdi 4'ü Maltepe'de, 1'i Gümüşsuyunda, 9'u Ayrancı Sitesinde olmak üzere 14 Atölye direnişe katılıyor.

Kayseri Teksif delege seçimleri devam ediyor

- Yurtsever muhalefet, demokratik seçim ortamının yaratılması için mücadele ediyor

KAYSERİ (ÖZEL)
Kayseri Teksif Şubesi delege seçimleri devam ediyor. 20-21 Eylül günleri 6 fabrikada daha delege seçimleri yapıldı. Bu fabrikalardan ikisinde Yurtsever Muhalefet de seçime katıldı Bu arada MHP yanlısı Teksif Şube Başkanı adayı Ahmet Çoban'ın seçimlere katılmadığı görüldü. İşçilerin Ahmet Çoban'ın çekilmesini kuşkuyla karşıladıkları bildiriliyor. Öte yandan Teksif Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın göndermeye söz verdiği Genel Merkez denetçilerinin gelmemesi işçilerin tepkisine yol açtı.

Atlas Halı Fabrikasındaki delege seçimlerinde işçiler oylarını gizli kullanmak istediklerini söyleyerek, bu konuda tedbir alınmamasını eleştirdiler. Daha sonra fabrikanın bahçesinde oy kullanan bazı kadın işçilere Tahir Horoz'un adamları müdahaleye kalkışınca, yer yer sürtüşmeler çıktı. Seçimde 600 işçiden 364'ü Tahir Horoz listesine, 145'i de İsmail Şengül'ün listesine oy kullandı. Yümaş'taki seçimlerde de Tahir Horoz 50, İsmail Şengül 25 oy aldılar. Diğer 4 küçük fabrikada ise Yurtsever Muhalefet seçimlere katılmadı.

Mücadelenin Sümer, Kayseri Tekstil, Sermest ve Karsu gibi yoğun işçi çalıştıran işyerlerinde kızışacağı, Tahir Horoz'u destekleyen işçi sayısında düşüş olduğu belirtiliyor. Yurtsever Muhalefet Başkan adayı İsmail Şengül Teksif işçilerinin ilk kez böyle zorlu bir mücadeleye giriştiklerini, bu mücadelenin Teksif işçilerine büyük tecrübeler kazandırdığını bildirdi.

6

Tarım işçileri nasıl sendikalaşır?

Tarım işçilerinin sendikalaşmasını güçleştiren birçok etken vardır. Tarım işinin niteliği gereği ırgatlar dağınıktır. İşler mevsimliktir. 3-5 ay çalışıp memleketlerine dönerler. Tarım işçilerinin esas kitlesini feodal baskılar altında ezilen ve horlanan kadın işçiler ve çocuk işçiler oluşturur. Ve hepsinden önemlisi tarım işçilerinin iş gücünü daha kıştan kendisine bağlayan ve yüz binlerce tarım işçisini kıskacına almış olan dayıbaşılık denen kurumun varlığıdır. Buna, toprak ağalarının, tarım işçilerinin sendikal mücadelesini ağır baskılar altına almasını da eklemek gerekir. İşçiler sendikalaşma doğrultusunda adım attıklarında, karşılarında dayıbaşıları ve ağaları bulurlar. Dayıbaşılık, tarım işçilerinin sendikalaşmasının, örgütlenmesinin önündeki en büyük engeldir. Tarım işçilerinin sendikalaşması ancak dayıbaşılığı yıkarak gelişebilecektir. Bu ise köylük bölgelerde devrimci fikirlerin yayılmasına sıkı sıkıya bağlıdır.

Dayıbaşılığa dayanan sendikacılık

Bugün Türkiye'de tarım işçilerinin sendikalaşmasını, dayıbaşıları sendikalarda birleştirmek şeklinde kavrayan anlayışlar vardır. Meseleyi bu şekilde kavrayan sendikaların çalışmalarının özü, toprak ağalarına ve dayıbaşılara yardımcı olmak ve bu yolla kasalarını doldurmaktan öteye geçmemektedir. Mesela her mevsim Çukurova'ya işçi getiren elcilerin "elcilik kartı"nı Türk-İş'e bağlı Tarım-İş Sendikası vermektedir. Bu şekilde elçiliği meşrulaştıran Tarım-İş, ayrıca "elcilik kartı"nı verirken elcilerden 100-200 lira kart parası ve ayrıca sendikaya bağış ve yardım da almaktadır.

Pazarcık'ta ise bazı elciler bize ovada 1974 yılında faaliyet göstermiş olan Çapa-İş Sendikasının kendilerine dağıttığı "elci kart"larını gösterdiler.

Dayıbaşılığın görevini üstlenen sendikacılık

Geçen yıllarda Ankara'da tarım işçilerinin örgütlenmesi konusunda yapılan bir toplantıda DİSK'e bağlı Devrimci Toprak-İş Sendikası şu görüşleri savunmuştu: "Tarım işçilerinin örgütlenebilmesi için sendika her yerde şube açmalı, bütün işçilere iş ve kışın para verebilecek kadar geniş bir organizasyona maddi imkanlara ve kadrolara sahip olmalıdır." Bu anlayışa göre sendikalar, dayıbaşıların görevini üzerine almakta, işçileri kendilerine bağlamak için dayıbaşıların yaptıklarının aynısını yapmayı amaçlamaktadır. Bu durumda işçiler açısından sendikaya veya dayıbaşına bağlı olmak arasında nitelik bakımından bir fark yoktur.

Avşar'da Toprak-İş temsilcisi Nasuh Bakan: "Su dağıtım işini nöbetleşe yaparız. O gün kim hasta, kim çalışamayacak, en yaşlı kim, ona su dağıttırırız".

8 bin nüfuslu Acarlar köyünün tamamı topraksızdır ve tarım işçiliği yaparlar. Sabahları römorkları işçi dolu traktörler çıkar da çıkar köyden, saymakla bitmez. Acarlar'ın işçisi havalinin en hor görülen, en ezilen işçisidir.

Sendikalaşmada bir örnek: Avşar köyü

Avşar, tarım işçilerinin sendikalaşması bakımından, Ege'de önemli başarılar kazanmış bir köy. Gerçi pamuğa giden ırgatların bütün meseleleri çözülmüş, sıkıntılarının hepsi halledilmiş değildi. Hâlâ çözüm bekleyen birçok meseleleri vardı. Ama çoğu köyde başarılamayan birçok şeyi de başarmışlardı. Bu bakımdan örnek gösterilebilecek bir köy.

Avşarlı ırgatlar dayıbaşsız işe gidiyor

Avşarlı tarım işçileri ovada en yüksek yevmiyeyi alıyorlardı. Avşar'ın 4 km. güneyinde Sarıkemer'de, Serçin'de yevmiye 80 lira iken Avşarlı ırgatlar 100 liraya çalışıyorlardı. Bunun sebebi neydi?

Her şeyden önce Avşarlılar dayıbaşısız işe gidiyorlardı. Dayıbaşı kesintisi kalkmıştı. Toprak-İş Sendikasının temsilcileri vardı. Temsilcilerin yevmiyelerini de iş sahibi ödüyordu. Ayrıca birçok yerde her işçiden kesilen 5-10 lira yol parası da yoktu. "Bizim işe gidiş gelişlerimiz tarla sahibine aittir, yol parası vermeyiz" diyordu ırgatlar.

Avşarda da Toprak-İş temsilcisi Osman Taşyumru: "8 saatten fazla çalışmayız. Bir saat fazla çalışsak, hesaplayıp parasını alırız."

Her ırgat çalışması karşılığı ne alacağını, yevmiyesini biliyordu. Akşam olup da paydos edince, yevmiyelerini alıyorlardı. Tarlasında çalıştırmak için işçi isteyen, köydeki 2 sendika temsilcisi aracılığıyla işçi bulabiliyordu.

"Hak istemesini ve kazanmasını öğreniyoruz"

Avşar'da konuştuğumuz tarım işçisi Mustafa Günal, bugün geldikleri yeri ve nasıl geldiklerini şöyle anlatıyordu:

"4-5 sene evvel dayıbaşı tarlanın ortasında çapayla adam döverdi. Bu sendika davası çıktı, bunlar kalktı. Gerçi köyde gene dayıbaşıyla gidenler hâlâ var. Ama dayıbaşı şimdi böyle bir şey yapacak, atar çapayı yürür bizim köylümüz. Dayıbaşı artık işçiden para da kesemez. Dayıbaşı da iş sahibinden alır parasını. Ne alırsa, 200-300, iş sahibi verir. Bizim sendika temsilcimizin ise yevmiyesi 150 liradır.

"Avşar köyü devrimci fikirlerin tartışıldığı bir köydür. Bizim kafalarımız açıktır biraz. Hak istemesini ve kazanmasını öğreniyoruz biz."

"Kadın temsilciyi kendimiz seçtik, saygılı davranacağız"

Toprak-İş Sendikasının köydeki temsilcilerinden Osman Taşyumru ise, temsilciliği sürekli bir iki kişinin yapmasında sakınca gördüklerini, ama bunu iş sahibine hatta işçilere kabul ettirmenin kolay olmadığını söyledi. Yılların getirdiği şartlanmalarla, "ondan temsilci mi olur?", "kadınlar temsilcilik yapamaz" diye karşı çıkıldığını ama bunu başaracaklarını, örneklerini gördüklerini anlattı.

"Serçin'e gitmiştik bir gün. Ben temsilciyim, hep kadın bizim posta. Sabah kuşluk yemeğine oturduk. Ben topladım işçiyi, bakın arkadaşlar dedim. Şimdi bir arkadaş seçeceğiz dedim. Ben burada ne yapıyorsam, o arkadaş yapacak bu işi, yani temsilci o olacak. işin kontrolü, sorumluluğu onun olacak. Bir kız çıktı, gençten bir kız. Oylama yaptık. Tamam seçildi. Verdim düdüğü, saati, ben çapayı aldım, geçtim sıranın başına. O kız yaptı o gün. Biraz gevezelik eden oldu. Bu kız mı başımızda duracak, kadın söz geçiremez falan diyecek çıktı, ama yatıştırdık. Kendimiz seçtik, saygılı davranacağız" dedik.

Avşarlı ırgatlar 8 saat çalışıyor

Diğer temsilci Nasuh Bakan ise şunları anlattı:

"Su dağıtma işini nöbetleşe yaparız. Artık bu meselede anlaştık. Artık o gün kim hasta, kim çalışamayacak, en yaşlı kim, ona su dağıttırırız. Mesela Semiha Gök en yaşlı, o su dağıtır o gün, kimse itiraz etmez."

Avşarlı tarım işçileri 8 satten fazla çalışmayız diyorlardı. Temsilci Osman Taşyurt'un anlattığına göre, bir defasında bir saat fazla çalışmışlar, bir saatin fazla mesai olarak ücretlerini almışlardı.

"40 kişiydik postada. Az bir yer kaldı, bir saatte bitecek. Konuştuk arkadaşlarla, kalalım dedik, çalıştık. Sonra hesapladık, bir saati kaç paraya geliyor 12,5 lira fazla mesai parası aldık."

Avşarlılar, dayıbaşıların arkasından gitmeyerek, sendikayı kendilerine temsilci seçerek, birçok yere göre daha ileri haklar elde etmişlerdi. Ama bunları kendi çalışmalarıyla, kendi meselelerine sahip çıktıkları için başarabilmişlerdi. Daha da yapılacak çok iş vardı.

Avşarlı tarım işçileriyle gece kahvede sohbet ettik. Avşarlı işçilerin çoğu dayıbaşılarla işe gitmez. İki sendika temsilcileri var. Yörenin en yüksek ücretini alırlar. Kaç para alacaklarını bilirler ve yevmiyelerini [illegible] alırlar. Yol parası ödemezler. Avşar, Ege'de örnek gösterilebilecek bir köydür.

YARIN: Çukurova'nın sarı sıcağı

Ümraniye PTT inşaatında 37 işçi sendikalaştıkları için atıldılar

İSTANBUL (ÖZEL)
Ümraniye PTT Laboratuvarı İnşaatında çalışan 37 işçi İlerici Yapı-İş Sendikasında örgütlendikleri için işten atıldılar. Müteahhit Talip Kahraman'ın yürüttüğü inşaatta toplusözleşme yetkisi alan İlerici Yapı-İş bir süre önce işverenle görüşmelere başlamıştı. Ancak işveren "Ben işyerime sendika sokmam" diyerek 37 inşaat işçisini grup grup işten çıkardı.

Çıkışını almak istemeyen işçileri ise işyerinde beslediği silahlı zorbalara dövdürerek attırdı. Sendikanın müracaatı üzerine işyerine gelen iş müfettişlerinin çalışması da işverence engellendi.

Petrol-İş "İpraş'ta yetkili biziz" dedi

- Petkim-İş' in grev oylamasına itirazını mahkeme reddetti

İSTANBUL(ÖZEL)
Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikasından dün yapılan bir açıklamada, bir süre önce İpraş'ta yapılan grev oylaması sonucuna, DİSK'e bağlı Petkim-İş Sendikasının itirazının Kocaeli 1.İş Mahkemesince reddedildiğini ileri sürüldü.

Bilindiği gibi İpraş Rafinerisinde Petkim-İş'in aldığı grev kararı üzerine işyerinde grev oylaması yapılmıştı. 13 Ekim günü yapılan grev oylamasında Petkim-İş 361 oy alırken, Petrol-İş 695 oy almıştı. Grev oylaması sonucuna, daha sonra Petkim-İş Sendikası itiraz etmişti.

Petrol-İş Genel Merkezi tarafından dün yapılan açıklamada Petkim-İş'in itirazının 20 Ekim tarih, 978/41 Esas No ve 978/32 sayılı kararı ile oylamanın geçerli olduğunun saptanarak itirazın reddedildiği ileri sürüldü.

Tuzla Belediyesinde grev başladı

Grevi DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası yürütüyor

İSTANBUL (AA)
Tuzla Belediyesinde çalışan DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası üyesi işçiler, dün greve başladılar.

Genel-İş Sendikası Anadolu Yakası Şubesi Genel Sekreteri Tahsin Çepli, grev uygulamasıyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, Tuzla Belediyesi Başkanının, Belediyede çalışan memurları işçi statüsüne almak üzere bir süre önce kendileriyle bir protokol imzaladığını söyledi. Daha sonra yapılan Belediye Meclisi toplantısında alınan bir karar ile, protokolün geçersiz kılındığını belirten Tahsin Çepli, bunun üzerine işçilerin greve başladığını açıkladı.

Tuzla Belediyesinde 9 işçi ve 46 memur çalışmaktadır.

TÜRK-İŞ'İN BASINLA İLİŞKİ SEMİNERİ BAŞLIYOR

İSTANBUL(AA)
Türk-İş tarafından düzenlenen ve konfederasyona bağlı sendikacıları "konfederasyon ve sendikaların basında ilişkileri" konusunda eğitmek için düzenlenen seminer bugün Maçka Otelinde çalışmalarına başlıyor.

Üç gün sürecek seminerin 26 Ekim Perşembe günkü oturumunda ABD'li sendika ve basın-yayın uzmanı Bernard Raskin'in ABD'deki sendika-basın ilişkileri konusunda bir konuşma yapacağı öğrenildi.

Türkiye'de işyerlerinin bir çoğunda iş kazası tutanağı tutulmuyor

İSTANBUL (AA)
Türkiye'de son beş yılda meydana gelen 927.317 iş kazasında 5588 işçinin öldüğü, buna karşılık işyerlerinin bir çoğunda iş kazası tutanağı tutulmadığı bildirildi.

Ortopedi ve travmataloji uzmanı Dr. Atilla Ongan ve genel cerrahi uzmanı Dr. Şakir Serkut'un ortaklaşa yaptıkları bir araştırmaya göre, büyük işyerlerinin bir çoğunda dahi iş kazaları tutanağı bulunmuyor.

Dr. Atilla Ongan'ın belirttiğine göre, İstanbul Sanayi Odası ve İstanbul Ticaret Odasına kayıtlı 450 orta ve Türkiye çapında 100 büyük işyeri araştırıldı.

Dr. Şakir Derkut ise, her işyerinin iş kazası tutanağı bulundurması gerektiğine değinerek, "her işyerinde iş kazası tutanağı bulunmalı ve bunlar yeterli bilgiyi içermelidir" dedi.

Demirel Kongrenin son gününde de konuştu.

AP 9. BÜYÜK KONGRESİ SONA ERDİ

● İnan: "Dış düşmanların diş göstermeye başladığı bir sırada kısır siyasi çekişmeler çıkar yol değildir"

● Demirel: "Şartlar zorlaşınca demokrasiden vazgeçemeyiz, asker oturduğu yerde oturmalıdır"

DEMİREL YERİNİ KORUDU

● İnan seçimi kaybetti, ancak büyük ilgi topladı

● Demirel kazanmakla birlikte artık muhalefetin sesini dinlemek zorunda

ANKARA (ÖZEL)

Demirel'in yeniden Genel Başkanlığa seçildiği AP 9. Büyük Kongresinin üçüncü günü de gergin bir hava içinde başladı.

Kongre salonunda ayrı sıralarda oturan Demirelci ve İnancı gruplar arasında sert tartışmaların çıktığı görüldü.

Bu arada sıralar arasında çok sayıda Genel Yönetim Kurulu listeleri dağıtıldı. İnan'ın salona gelmesinden sonra Muş MSP Milletvekili Muhyettin Mutlu da bir grupla beraber kongre salonuna girdi ve İnan lehinde yapılan tezahürata katıldı.

Daha sonra, Genel Başkan adayları açıklandı. Süleyman Demirel'in İl Başkanlarının hazırladığı bir önerge ile, Kamran İnan'ın da kendisinin Divan Başkanlığına verdiği bir yazı ile adaylıkları belirlendi.

Adayların belirlenmesinden sonra, Divan Başkanı Talat Asal Kamran İnan'a söz verdi. İnan'dan sonra Demirel'in konuşacağı, daha sonra da seçimlere geçileceği açıklandı. Genel Başkan seçiminde oyların tasnifinin Kongre salonunda, Genel İdare Kurulu seçimi sonuçlarının tasnifinin ise Parti Genel Merkezinde yapılması kararlaştırıldı.

Bu arada İnan konuşurken iki grup arasında kavga çıktı. Divan Başkanının güvenlik kuvvetlerinin olayı yatıştırmasını istemesi üzerine iki gruptan biri salon dışına çıkarıldı ve İnan konuşmasını sürdürdü.

İNAN: "DIŞ SIKINTILAR HAD SAFHASINDA"

İnan konuşmasına şöyle başladı:

"Huzurunuza aday olarak çıkmış bulunuyorum. Bu büyük vazifeyi üstlenmek cesaret işidir. Ben bu cesareti gösteriyorum. Adaylığımı koymak ve neticeyi almakla AP'ye ve Türk demokrasisine hizmet etmiş olacağız. Bir örnek verilecek, ve bu tek parti devri alışkanlığının değişmez gösterdiği lider değişmiş olacaktır. Bu yolu açmanın zamanı gelmiştir."

Kamran İnan konuşmasında AP'nin yenilgisinin sebeplerini araştırıp gidermeden mücadeleye devam etmenin anlamsız ve neticesiz olduğunu, yenilik ve canlılık getirmek için verdikleri mücadelenin AP'ye bir hizmet olduğunu belirtti.

"Sabırsızlığa ve sosyal adaletsizliğe karşı hassasiyeti artan toplumun 20 yıl önceki gözlerle anlaşılması mümkün değildir. Türk ferdi hakkını arama ve talep etme şuuruna erişmiştir. Yaşadığımız bunalım 1960-1971 bunalımlarından çok fazladır. Bir devlet bunalımı mahiyetindedir. Sıkıntılar 1971 yılından başlayarak artarak gelmiştir. Bundan dolayıdır ki Partimizin kuvvetli olması daha çok önem kazanmaktadır."

İnan demokrasiyi kendi icinde yürütmeyen siyasi kuruluşların demokrasiyi yaşatamayacağını da sözlerine ekledi.

İnan kısır siyasi çekişmelerin son bulmasını isteyerek şöyle dedi:

"Dış sıkıntıların had safhaya ulaştığı dış düşmanların diş göstermeye başladığı bir sırada içerdeki manzaramız elem vericidir. Kısır siyasi çekişmeler kamplaşma ve kavga çıkar yol değildir. Devlete sahip çıkmanın birinci yolu Partimize sahip çıkmak ve devlete sahip çıkacak güçlerle elele vermektir."

YÖNETİMİ ELEŞTİRİP BAŞKANI KORUMAK OLMAZ

İnan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"1964 yılından bu yana Genel İdare kurulları çok değişmiştir. Ama Partinin sıkıntıları devam etmiştir. Bir hükümetin düşürülüp Başbakanın yerinde kaldığı görülmemiştir. Bir kurulun bütün üyelerini kusurlu, ve sorumlu görüp, kurul başkanını farklı görmek aslında samimi olmayan bir davranıştır. Korku ve çekinmenin yarım bıraktığı bir sestir."

Kâmran İnan konuşmasında Süleyman Demirel'in 1964'te 2. Büyük Kongrede söylediği sözleri hatırlatarak "Zamanında istifa etmeyenler davaya zararlı olurlar. Bunların misalleri vardır. Buna yürekten katılıyorum. Ama bu cümle sahibinin de katılma büyüklüğünü göstermesi gerekir." dedi. İnan konuşmasının devamında dünya meselelerine ilişkin görüşlerini de açıklayarak şöyle dedi:

"SOSYAL ADALET MİLLETLERARASI DÜZENDE ARANIYOR"

"Dünya tümüyle bir uyanış, reform ve yenilenme içine girmiştir. Sosyal adalet milli sınırları aşmış milletlerarası düzende aranmaya başlanmıştır. Kuzey güney ihtilaf ve diyalogu bundan dogmaktadır. Sanayileşmiş memleketlerle geri kalmış memleketler arasında acil bir denge aranmaktadır. Büyük güçlerin dünya üzerindeki menfaat mücadelesi devam etmektedir. Dünya deniz zenginlikleri yeni bir ihtilaf sahası haline gelmiş bulunmaktadır. Devletleri kuvvet yoluyla işgalin yerini içerden yıkma ve işgal metodu almıştır. Dünya ekonomik düzeni dünün ihtiyaçlarının gerisinde kalmıştır. Birleşik Amerika'nın ekonomik düzeyiyle Sovyetler Birliği'nin askeri gücü arasında sıkışan Batı Avrupa birleşmek çabalarını süratlendirmiştir.

Kâmran İnan konuşmasının sonunda "Kongrenin bittiği gün çıkacak olan tablo 'Adalet Partisinde hiçbirşey değişmedi' şeklinde olursa milletin ve rejimin son ümit dayanağını da kaybetmesinden endişe ederim" diyerek kendisinin başkan seçildikten sonra zamanı gelince istifa edeceğini söyledi.

İNAN: "AYRI BİR LİSTE HAZIRLAMADIM"

Bu arada Genel Başkan adaylarından Kamran İnan Kongreye tarafından hazırlanan bir genel İdare Kurulu Adayı Listesi çıkarmayacağını açıkladı. İnan, "Bir başka liste bize mal ediliyor. onaylıyor musunuz?" sorusu üzerine, "Evet böyle bir listeden haberim var. Yenilenme isteyen delegelerce hazırlanmış. bana telefonda okudular. Böyle bir listeye karşı olmadığımı söyledim. Benim bir tek listem var. O da Genel Başkan adayı olduğumu belirten listedir" dedi.

İnan, Demirel yanlısı kişilerce hazırlanan listelerde bazı değişik isimlerin bulunduğu hatırlatılarak görüşünün sorulması üzerine ise, "Sadece birkaç vagonu değiştirmişler, oysa önemli olan lokomotifin değişmesidir" dedi.

TBMM'DEN ÇEKİLME KARARI

Öte yandan, kongrenin ikinci gününde 13 senatör tarafından önerilen "hükümete verilecek bir mehil sonunda AP'nin bütün gruplarıyla TBMM'den çekilmesi" şeklindeki önerge temel meseleler koalisyonunun raporu görüşülürken karara bağlandı. Ancak bu kararın uygulanmasının şartları ve zamanı Genel İdare Kurulu'na bırakılıyor. Raporda bu konuda şöyle deniyor:

"Tehlikeli durumlar karşısında uyarılar ve parlamento da muhalefet grupları olarak yürütülecek çabalar etkisiz kalmaya devam ettiği taktirde, Genel İdare Kuruluna verilecek yetki ile şartları ve zamanı Genel İdare Kurulu tarafından belirlenmek suretiyle AP'li milletvekilleri ve senatörlerin TBMM'den çekilerek aziz milletimizle birlikte demokratik usuller içinde devleti ve rejimi koruma mücadelesini Meclis dışında ve vatan sathında sürdürmeleri tarihi ve milli bir görev haline gelmiştir".

DEMİREL: "ASKER OTURDUĞU YERDE OTURMALIDIR"

Daha sonra Kürsüye gelen Demirel, konuşmasında İnan'ın görüşlerini tek tek ele alarak cevapladı. Demirel bugünkü siyasi şartlara da değinerek şunları söyledi:

"Demokrasi çare rejimidir. Herşeyin çaresi demokratik rejim içinde mevcuttur. Demokrasi günlük elbise değildir. Yani, işinize gelirse giyeceksiniz. gelmeyince çıkaracaksınız. Böyle şey olmaz. Biz meşru zeminlerde mücadelemizi yapacağız. Sonuç alacağız. Bizim başımıza gelenlerin başkasının başına gelmesini istemeyiz. Asker oturduğu yerde oturmalıdır. Görevini yapmalıdır."

Konuşmasında Kamran İnan'ın siyasi barışla ilgili sözlerine de değinen Demirel şunları belirtti:

"Memleketi kızıla boyamak isteyenlerle ne barışı kuracağız. Biz savaş çıkarmadık ki, Barış istemeyenlerle ne barışı kuracağız. Memuru pamuk gibi atanlarla ne barışı kuracağız."

Demirel, AP'nin oy kaybına İnan'ın yanlış teşhis koyduğunu söylediği konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Dükkan sayısı artmış, bir mahallede bir dükkanın yanında bir iki dükkan daha açılmış, size soruyorum: Bu dükkanın satışı artar mı azalır mı?

"Evet, MHP'ye ve MSP'ye giden oyların bir kısmı AP kökenlidir. MHP ve MSP'ye giden oylar bizimdir. Ama onların yaptığını yaparsak bizim arkamızda beşbuçuk milyon oy kalmaz. Sandık başına gitmeyen bizim seçmenimizdir. Milletin büyük çoğunluğu bütün bu olup bitenlere rağmen bizim arkamızdadır."

Demirel konuşmasını daha sonra şöyle sürdürdü:

"Türkiye'nin başında bir bela vardır. Bu belanın temelinde komünizm vardır. Mesele budur. Sayın İnan, yenilenme hareketine karşı çıkmak iktidar olmayı istemektedir. Nedir yenilenme hareketi? Teminatı var mı? Dimyata giderken evdeki pirinçten olursun, yaa sayın İnan. 20 yıl önce söylenen sözler bizi bir yere götürmez diyor. Biz 1946 ruhunu savunuyoruz. Sayın İnan ile aramazıda temel görüş farkları vardır. İnan vergi gelirlerinin ülkenin belirli bölgelerine aktarıldığını, Doğu'nun mahrum bırakıldığını söylüyor. Suriye sınırındaki 40 hanelik bir köye 75 kilometreden suyu biz getirmedik mi?"

DEMİREL SEÇİLDİ

AP 9. Büyük Kongresinin üçüncü günü Genel Başkan adaylarının konuşmasından sonra seçimlere geçildi. Oy sayımı işlemleri saat 19.30'da sona erdi. Oy sayımı yapılırken bir ara elektrikler kesildi. 1550 delegenin katıldığı oylamada, 1439 oy alan Süleyman Demirel tekrar Genel Başkan seçildi. İnan ise ancak 88 oy alabildi. 23 oy da boş ya da Genel Başkanlığa aday olmayanların adları yazılı olarak çıktı.

Demirel, yeniden Genel Başkan seçilmesi nedeniyle kürsüye gelerek bir konuşma yaptı ve delegelere teşekkür etti.

Seçimi kaybeden Genel Başkan adayı İnan ise gazetecilere verdiği demeçte, sonucu büyük bir saygı ile karşıladığını belirtti.

Demirel'in yeniden Genel Başkan seçilmesine rağmen, İnan da büyük ilgi topladı. Şimdiye kadar Demirel'in karşısına AP içinde güçlü bir rakip çıkmamıştı. Ayrıca, durumunu korumasına rağmen Demirel'in bundan sonra muhalefetin eleştirilerini dikkate almak zorunda olduğu belirtiliyor.

Öte yandan, Demirel'in, Genel Merkeze yönelik muhalefeti, çevresine kanalize ederek, bu nedenle büyük bir oy toplayabildiği bildiriliyor.

Genel İdare Kurulu seçimlerine ilişkin oy sayımı Genel Merkezde geç saatlere kadar sürecek. Gazetemiz baskıya verildiği zaman henüz sonuçlar belli olmamıştı.

Adalet Partisi Hükümetinin MHP hakkında 1970'de hazırlattığı dosya

Dosyanın Türkeş ve MHP hakkında verdiği hüküm: 5

Nazi Almanyasında olduğu gibi iktidarı ele geçirmek, demokratik düzeni yıkmak

● "İktıdarı ele geçirdikten sonra, baskı metodlarına başvurarak Nasyonal Sosyalizmi Türkiye'de uygulamak" ● "Turan Devleti sınırları içinde Türk ırkından olmayan azınlıkları temizlemeyi planlamak" ● "Türkcülük maskesi altında saldırganlık" ● "Başka ülkelere karşı düşmanlık gütmek"

geçirmiş olan Nasyonal Sosyalist partinin kuracağı özel teşkilâtlar vasıtasıyla olacaktır.) c) Nasyonal Sosyalist rejimin Türkiyede tatbikinden sonra dünyadaki bütün Türklerin Turan denilen toprak parçası üzerinde toplanması ve " tek millet, tek devlet " prensibinin gerçekleştirilmesi hususu kalmaktadır. Yurdumuzda Turancılık ülküsünü benimseyen şahıslar iktidara gelip arzularına göre tek partili Nasyonal Sosyalist bir devlet kurduktan sonra " Turan devleti " hudutları içinde[illegible]ürk ırkından olmuyan azınlıkları da temizlemeyi plânlamaktadırlar.

MHP Dosyasında Türkeş, Atsız, Sancar'dan başka diğer bazı "Turancıların" isimleri veriliyor. Bunların bir çoğu daha önce "Hükümeti devirmek için gizli cemiyet kurmak" suçundan yargılanmış kişiler. Türkeş de bunların arasında. Dosyada bu isimlerden sonra MHP'nin bütün faaliyeti toparlanarak bir hükme varılıyor. Emniyet istihbarat örgütü yetkililerinin Türkeş ve MHP hakkında vardığı karar şudur: "Nazi Almanyasında olduğu gibi komando kampları ve gençlik kuruluşları yardımıyla hükümeti yıpratıp iktidarı ele geçirmek", iktidara geldikten sonra baskı metodlarına başvurarak Nasyonal Sosyalizmi Türkiye'de uygulamak"

Dosyanın bundan sonraki bölümünde yer alan "Turancı" kişiler şunlar:

Adı ve Soyadı : *OSMAN TURAN*
Baba Adı : *Hasan*
Doğum Yeri ve Tarihi : *1330*
Mesleği : *Prof.-Yazar*
Adresi :

Hakkında Bilinen:

13.5.1944 günü Ankara Örfi İdare Komutanlığınca Nihal Atsız ile ilgisi görüldüğünden evinde ve işyerinde, üzerinde arama yapılmıştır.

D.T.C.F. de Doçent iken Nihal Atsız'ı odasına alarak öğrencilerin tezahüratta bulunmasına sebep olduğundan Valilik emrine alınmıştır. Türkiye Milliyetçiler Derneğinin kurucularındandır. Bu derneği kurduktan sonra dernek gayesini D.T.C.F. içinde yaymak için faaliyet göstermiştir.

Bir konuşmasında mevcut rejim hakkında şunları söylemiştir: "Cumhuriyet devlet şekli bizim bünyemize uygun değildir. Her şeyden evvel bizler Müslümanız. Devletimizin de Müslüman Türk devleti olması lazımdır. 11. asırdan beri devlet işleri şeriatla idare edilmiştir. Bu yüzden Cumhuriyetin ilanına kadar Osmanlı devleti muvaffak olmuştur."

Dış Türklerle ve yurdumuzdaki Turancılarla devamlı temas halindedir.

Adı ve Soyadı : *FARUK AKKÜLAH*
Baba Adı : *Yusuf*
Doğum Yer ve Tarihi : *Senirkent 1927*
Mesleği : *Tüccar- MHP Genel Yönetim Kurulu üyesi*
Adresi :

Hakkında Bilinen:

Adana'daki Turancıların lideri durumundadır. Türkeş'in yakın ve güvendiği adamlarındandır. Türkçüler Derneği ve Türkocağı Adana şubesinin düzenlediği toplantıların hemen hepsine iştirak etmiştir. 21 Mayıs olayı sanıklarından Telat Aydemir'i fikren destekliyenlerdendir. Yine 21 Mayıs olaylarından dolayı mahkum edilen subayların dışardaki akraba ve arkadaşlarına hoş görünmek, onları kendi safında toplamak gayesiyle Adana Cezaevinde bulunan Sedat isimli yüzbaşıya 220 TL para yardımında bulunmuştur.

Daha önce Adalet Partisine kayıtlı ve Partinin Adana İl başkanlığını yapmakla iken 1964 Mart ayında Ankara'ya gelmiş. AP teşkilatı yöneticileri ve Alpaslan Türkeş ile teması sonucu AP'den ayrılarak C.K.M.P'ye girmiş ve bu Partinin Adana İl başkanlığına getirilmiştir.

Adı ve Soyadı : *İSMET RASİM TÜMTÜRK*
Baba Adı : *Cenap Şahabettin*
Doğum Yer ve Tarihi : *İstanbul 1332*
Mesleği : *İstanbul Belediyesinde Müfettiş*
Adresi :

Hakkında bilinen:

1944 yılında Nihal Atsız ile ilişkin görüldüğünden Örfi İdare Komutanlığınca nezaret altına alınmış ve sorgusunu müteakip 2 numaralı sıkıyönetim mahkemesine verilmiş, 29 Mart 1945 tarihinde son duruşması yapılarak hakkında muameleye mahal olmadığından serbest bırakılmıştır.

1951 yılında Orkun mecmuasında neşredilen Hayret ve Cumhuriyeti Halil Özyörük başlıklı yazılarından dolayı takibata geçilmiş ve yapılan muhakemesi neticesi beraat ederek serbest bırakılmıştır. 1957 yılında İstanbul'da daha önce kurulan Türkçüler Derneğinin yönetim kuruluna seçilmiştir. Başta Nihal Atsız olmak üzere diğer bütün Turancılarla irtibat halindedir. Türkocağında yapılan konferansların bazılarına konuşmacı olarak davet edilmiştir.

Dosyada daha sonra eski MHP milletvekili Osman Yüksel Serdengeçti'nin kimliği ve geçmişi de açıklanıyor. Emniyet Genel Müdürlüğü Önemli İşler Dairesi bütün bu açıklamalardan sonra MHP hakkındaki hükmünü de açıklıyor.

DOSYA'NIN TÜRKEŞ VE MHP HAKKINDA VERDİĞİ HÜKÜM

"N e t i c e:

Yurdumuzdaki Türkçü-Turancılar bilhassa 1961 Anayasasının tanıdığı geniş hak ve hürriyetlerden istifade etmek suretiyle Türk milliyetçiliği maskesi altında Nasyonal Sosyalist doktrini Türkiye'de uygulamak için her geçen gün faaliyetlerini biraz daha artırmaktadırlar. Gayelerini gerçekleştirmek için 1961 den önce kurdukları dernek sayısını artırmışlar, siyasi bir parti kurmuşlar ve son yıllarda yurdumuzun çeşitli il ve ilçelerinde lüzumunda vurucu kuvvet olarak kullanmak gayesiyle komando kampları açmışlardır.

Turancıların gerçek amaçlarını üç kısımda müteau etmek mümkündür. Bunlar a) Nazi Almanyasında olduğu gibi komando kampları ve gençlik kuruluşlarının yardımıyla, çeşitli propagandalar vasıtasıyla hükümeti yıpratıp iktidarı ele geçirmek. b) İktidarı ele geçirdikten sonra çeşitli baskı metotlarına başvurarak Nasyonal Sosyalist doktrini Türkiye'de uygulamak. (Baskı metotlarının içinde vergilerin artırılması, siyasi partilerin kapatılması ithalat ve ihracatın devletleştirilmesi, çeşitli hürriyetlerin kısıtlanması vs. gibi hususlar bulunmaktadır. Bu hususlar iktidarı ele geçirmiş olan Nasyonal Sosyalist partinin kuracağı özel teşkilatlar vasıtasıyla olacaktır. c) Nasyonal Sosyalist rejimin Türkiye'de tatbikinden sonra dünyadaki bütün Türklerin Turan denilen toprak parçası üzerinde toplanması ve "tek millet, tek devlet" prensibinin gerçekleştirilmesi hususu kalmaktadır. Yurdumuzda Turancılık ülküsünü benimseyen şahıslar iktidara gelip arzularına göre tek partili Nasyonal Sosyalist bir devlet kurduktan sonra "Turan devleti" hudutları içindeki Türk ırkından olmayan azınlıkları da temizlemeyi planlamaktadırlar.

Yukardaki kısa izahattan da anlaşılacağı üzere; Türk milliyetçiliği, Türkçülük maskesi ile yurdumuzda tatbik edilmek istenen Nasyonal Sosyalizm, mevcut demokratik düzeni yıkmayı, öteden beri milli hudutlar içinde yaşayan Türk tabiyetindeki ekalliyetleri sınır dışı etmeyi ve başka devletlerin siyasi hudutları içinde yaşamakta olan Türkleri yine başka devletlerin topraklarını içine alan (Turan ismi verilen) çok geniş bir toprak parçası üzerinde birleştirmeyi öngören emperyalist ve saldırgan bir ceryandır.

İşte Demirel'in MHP ve Türkeş'in faaliyetleri hakkında verdiği hüküm budur. Demirel bütün bu gerçekleri bile bile MHP'yi koynunda besledi, büyüttü.

BİTTİ—

GERÇEĞİN IŞIĞINDA

AP ve demokrasi

Doğan Yurdakul

Demirel yönetimi, 13 senatörün verdiği önergenin demokrasi ile nasıl bir ilgisi olduğunu izah etmek zorundadır. Bu önergenin, köşeye sıkışmış Türkeş için tam bir bayram sevinci yaratacağı belli değil midir?

Bu önergenin çıkarmaya çalıştığı gürültü, MHP'nin etrafındaki çemberi yarmaya çalışmasının gürültüsüdür. Önergeyi verenlerin başını, Vefa Poyraz ve Ömer Naci Bozkurt gibi, MHP'nin AP içindeki beşinci kolları çekiyor. Ve önergelerinde, son zamanlardaki MHP bildirilerinin, Türkeş konuşmalarının üslubuyla şöyle deniyor:

"Bazı Anayasal tedbirlerin alınması için hükümete münasip bir mehil tanınması, aksi halde AP'nin bütün grupları ile Parlamentodan çekilerek sine-i millete dönmesi."

Bu sözler, Türkeş'in orduyu darbe yapmaya çağıran konuşmasının AP'li senatör ağzından ifadesidir. Celal Bayar'ın Aydınlar Ocağında ilan ettiği "tenkil" isteğinin AP Kongresine getirilmiş biçimidir.

Bol bol Anayasa lafları edilmesine bakmayın. Bu "Anayasal tedbir"in ne olduğunu Türkeş açıklamıştır: "Anayasada ifadesini bulmuş olan sıkıyönetim". İstenmekte olan şey, ne biçim altında olursa olsun, ordunun müdahale etmesi, "yetki ve sorumluluğu devralması"dır.

Peki, Anayasa kılıfına sokulmaya çalışılan bu önerilerin götürmek istediği yer Anayasanın neresinde yazıyor? Ordunun bütün yetki ve sorumluluğu almasının Anayasanın hangi maddesinde yeri var? Bir siyasi partinin bütün milletvekili ve senatörlerini parlamentodan çekme tehdidi, nasıl bir Anayasa hükmüdür?

Aslında demokrasi düşmanlarının içinde en açık sözlüsü Celal Bayar'dır. Bayar, hiç bir Anayasa, babayasa kılıfı bulmaya çalışmadı. "Suharto gibi bir general gelsin, Yunanistan'daki iç savaş, ya da Endonezya'da bir milyon kişinin katledilmesi benzeri bir tenkile girişsin" dedi.

Türkeş İzmir Kongresinde ne diyor? "Bu hükümet, vatandaşın yarısından fazlasını düşman ilan etmiştir". Türkeş'in vatandaşın yarısı, yarıdan fazlası hesapları yapmaya başlaması onun çemberi yarabilmek için ittifaklar arama çaresizliğinin eseridir. MC dönemi ittifaklarını canlandırıp bu zor durumdan kurtulabilme telaşıdır.

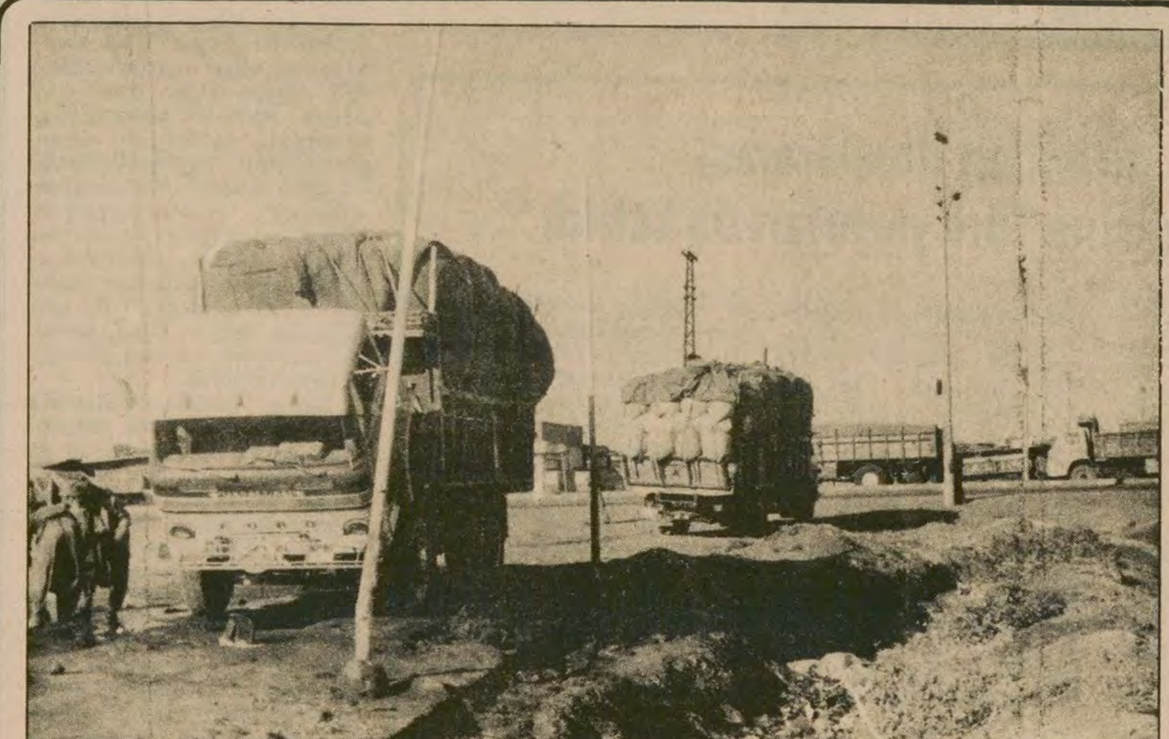
13 senatörün AP Kongresinde verdikleri önerge, Demirel'in tenkil isteyen Celal Bayar ile kolkola Kongreye gelmesi ve Faik Türün'ün liste başı olacağı söylentileri ise, AP içindeki demokrasi düşmanı kafanın varlığını sürdürdüğünü gösteriyor.

Kongre öncesinde Demirel yönetimi ve taraftarı yazarlar demokrasi konusunda kimseye söz bırakmadılar. Herhangi bir kişinin çıkıp Demirel'e karşı adaylık koymaya cesaret edebilmesini, AP'nin demokrasi anlayışının nişanesi olarak gösterdiler. Sanki bir parti kongresinde ikinci bir kimsenin genel başkanlığa adaylık koyması, olağanüstü demokratik bir olaymış gibi yeri göğü inlettiler.

Aslında Kamran İnan olayı, Demirel yönetiminin demokrasiye inancı ile ilgili bir olay değil. Halkın MC faşizmine, Türkeş'e duyduğu nefretin AP içindeki bir yansıması. AP'nin MHP'den elini çekmesini isteyenler, MC kafasının AP'ye getireceği hiç bir şey olmadığını, kaybettireceği çok şey olduğunu açıkça görüyorlar.

Ama şimdi herkesin gözleri önünde bir Kongre cereyan ediyor. Adaylığını koyan ikinci kişinin konuşmasının engellendiği, gazetecilerin ve TRT mensuplarının tartaklanıp görev yapmasının engellendiği ve nihayet "AP'nin parlamentodan çekilmesinin istendiği" son derece "demokratik" bir Kongre.

Demirel yönetimi demokrasi laflarıyla kimseyi kandırmaya çalışmasın. Faik Türün adı ile demokrasi kavramı yan yana gelmez. Celal Bayar adı, demokrasi kavramıyla değil, faşist diktatörlük kavramıyla birlikte tarihe geçmiştir. Türkeş'e el uzatmak ise demokrasiden tümüyle vazgeçmek demektir.

Güneydoğu Anadoluya giden kamyonlar dolusu yem köylülerin eline ulaşmıyor.

Güneydoğu Anadolu bölgesinde halk hayvan yemi sıkıntısı çekiyor

DİYARBAKIR (THA)

Uzun yıllardan beri kendi kaderiyle başbaşa bırakılmış bölgelerimizden biri olan Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki yoksul köylümüzün tek geçim kaynağı olan hayvancılık, büyük sermaye sahiplerinin devreye girmesi sonucu geriliyor. Köylüler "Hayvanlarımızı doyurmak için yem bulamıyoruz, böyle giderse binlerce hayvanımız açlıktan kırılacak, sonra biz ne ile geçineceğiz' diye şikayet ediyorlar.

Köylüler kamyonlarla hayvan yemi taşındığı halde hayvanlarını doyurmak için yem bulmakta hâlâ güçlük çekiyor. Buldukları yemi ise aşırı fiyatla almak zorunda bırakılıyor.

DLB: "Anarşi gençliğe demokratik ortam sağlamakla önlenir"

ANKARA (ÖZEL)

Ankara Devrimci Liseliler Birliği, Milli Eğitim Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmeliğe karşı çıkarak, okullardaki anarşinin gençlik içinde serbest tartışma ve ikna yönteminin hakim kılınmasıyla önleneceğini belirtti.

Ankara DLB adına bir açıklama yapan Hakan Yavuz, Milli Eğitim Bakanlığının orta öğrenim için yürürlüğe koyduğu disiplin yönetmeliğinin anarşiyi önleyemeyeceğini belirterek "Yeni yönetmeliğin ortaya koyduğu zihniyet anarşinin kaynağı konusunda doğru bir tespit yapmamaktadır" dedi. Hakan Yavuz okullardaki anarşinin kaynağının okullarda zorla para toplayan Ülkü Ocaklı komandoların, öğrencileri zorla eyleme katmak için tehditler savuran İGD'li zorbaların ve maceracı çetelerin olduğunu söyledi. Hakan Yavuz "Anarşinin kaynağı Profesör Karafakioğlu'nun öldürülmesini protesto eden gençler değildir" dedi.

Hakan Yavuz açıklamasının sonunda Kontrgerilladan hesap sorulmasını istedi.

TİYATRO

DÜZELİR BÖYLE KALMAZ, YIKILIR GÜZE KALMAZ

Bir ölümün toplumsal anatomisi

CENAP NUHRAT

Yazan: Oktay Arayıcı / Yöneten: Can Gürzap / Dekor: Erkan Kırtunç / Giysi: Etem Özbora / Yönetmen Yardımcıları: Nurinnisa Yıldırım, Levent Öktem, Şahin Çelik / Işık: Ekrem Karadağ / Kondüvit: Ersin Baytaş / Süflöz: Gönül Döğüşçü / Oynayanlar: Nedim Mete, Mustafa Şekercioğlu, Vedat Özkök, Tuncer Necmioğlu, Ali Hürol, Fikret Ergin, Levent Öktem, Meral Üner Nutku, Faik Artuk, Erkan Alpago, Babür Nutku, Nurinnisa Yıldırım, Derya Baykal, Rüçhan Çalışkur, Ayşe Erdurak, Melek Ergin, Şahin Çelik, Erdener Başar, Melek Tartan, İsmet Hürmüzlü, Adnan Başer, Mümtaz Sevinç. / İstanbul ve Ankara Devlet Tiyatrolarında.

Oktay Arayıcı'nın yazdığı "Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi" yerli tiyatromuzun en tutarlı örneklerinden biridir. Özellikle son yılarda devrimcilik adına yazılan, ancak ülkenin ve ele aldığı olayın gerçeğinden uzak birtakım oyunlarla kıyaslanırsa sözkonusu oyunun değeri daha da belirginleşir. Oktay Arayıcı'nın oyununa damgasını vuran olgu, toplumsal gerçekliğin bir toplumbilimci gibi irdelenmiş olmasıdır. Burada şu gerçek ortaya çıkıyor: Dillerinden "Diyalektik tiyatro" lafını düşürmeyen kimi tiyatro adamlarımız diyalektiği Brecht'in "öğretisinde" değil, kendi toplumlarının somut, yaşanan gerçeğinde aramalıdırlar. O gerçek bilinçli bir biçimde seyirciye yansıtıldığında sahnelerimize diyalektik egemen olacaktır.

Haydar'ın öyküsü

Oyun 27 Mayıs 1960'ın hemen ertesinde iki feodal sülale arasındaki ilişkiyi ele almaktadır. Bu ilişki içinde toprak ağasına başkaldıran Haydar'ın öyküsü yer almaktadır. Haydar, toprak ağasına karşı çıkar. Köyünden ayrılır. Irgatlıktan işçiliğe doğru gelişen bir süreç içine girer. Bu arada köydeki arkadaşlarını ağaya karşı harekete geçirmeye çalışır ve sonunda ağa tarafından öldürülür. Ancak olay bir intihar olarak gösterilir. Oyun ise bu olaydan yirmi yıl sonra Haydar'ın ölümünün gerçek nedenlerini araştırmaya yönelik bir çeşit yargılama olarak sergilenir. Yargı seyirciye bırakılır.

Oyunla ilgili olarak temel üç nokta üzerinde duracağız. Bunlardan birincisi Haydar'ın mücadelesi, ikincisi toplumsal kurumlar ve kişiler arasındaki ilişkiler, üçüncüsü görünen ya da dillendirilen yüzeydeki gerçekle asıl gerçek arasındaki ayrımın sergilenmesidir.

Haydar'ın izlediği çizgiyi ana hatlarıyla yukarıda belirttik. Haydar'da 1950'lerden başlayan bir süreci, köylünün işçileşme olgusunu görüyoruz. Ancak bir ayağı yine köydedir. Ağaya karşı mücadelesi kentte işverene yönelir, ancak ağayla olan mücadelesi köyle bağı ölçüsünde sürer. Burada oyun açısından çözülmesi gereken bir nokta var: Köylünün toprak mücadelesi. Haydar, ağaya karşı çeşitli yollarla mücadele eder, ancak bir toplumsal ve siyasal süreç olarak köylünün toprak mücadelesine gereken önem verilmemiştir. Oyunun özüne ilişkin olarak yapabileceğimiz bir öneri bu alanda belli işaretlerin verilmesinin yararlı olacağıdır.

Toplumsal kurumlar ve insan ilişkileri

Oktay Arayıcı ölüm olayının gerçek nedenlerini araştırırken çeşitli toplumsal kurumların işleyişini ve bu işleyiş tarafından belirlenen insan ilişkilerini sergiliyor. Türkiye'nin yarı-feodal yapısı ve bu yapının belirlediği toprak ağalığı, hukuk, siyaset, şeyhlik, kan davası, evlenme gibi kurumların işleyişini görüyoruz. Devletle toprak ağalığı arasındaki; toprak ağalarıyla köylü arasındaki; toprak ağalığı, şeyhlik ve siyaset adamı arasındaki ilişkiler sergileniyor oyunda.

Yazar insanlarını belli bir üretim tarzının ve bu tarz içinde oluşan toplumsal kurumların bir ürünü olarak ele alıyor. Dolayısıyla asıl eleştirisini tek tek kişilere değil, düzene yöneltiyor. Ancak kişileri ele alırken de "ne yapalım bunlar bu düzenin ürünüdürler" biçiminde bir akademik tarafsızlığa düşmüyor ve seyircinin eleştirel yargısını bunlara çevirmeyi başarıyor.

Görünen gerçek ve onun ardındaki

Oyunda, bütün gelişime damgasını vuran olgu olarak toprak sorunu ele alınmaktadır. Öyle ki, bu temel olgu insanlar arasındaki kişisel ilişkileri de belirliyor ve burjuva-feodal karması bir ahlak düzeninin ortaya çıkmasına neden oluyor.

Uzun yıllardan beri süren kan davasının nedeni topraktır. Yemloğlu ağası, kan davasına devletin gözüne girmek ve sürgüne gönderilmemek için son verir; yani topraklarını kaybetmekten korkmaktadır. Günyanlı Zalha bir yandan, "İnsan olmak isteyen söküp atsın yüreğinden kinini, temizlesin içini" derken, öte yandan bütün ölülerin adını sayar döker ve gerçek amacını şöyle açıklar: "Toprağı Yemloğlu'na kaptırmasınlar diye."

Tahrirat kâtibi Hurşit bir yandan kan davasını körükler, çünkü gerçek amacı Günyanlı sülalesini sürerek o topraklara milletvekili yeğeninin oturmasını sağlamaktır. İleri sürdüğü neden ise şudur: "Selvihan dönünce kan davası başlayacak, canlarını kurtarırlar diye düşündüm." Hurşit'in yeğeni Erhan aracılığıyla da yarı-feodal bir ülkede burjuva parlamentarizminin işleyişinin bir açıdan kesiti verilmektedir. Erhan da bir yandan "Kan kini beter bir duygudur. Yeniden patlak verecekti" derken öte yandan asıl amacı olan toprak için kan davasını körükler.

Abdülgani Ağa'nın kızı toprak sorunundan ötürü istemediği bir evliliğe zorlanır. Temelde yine aynı nedenle gittiği evden kovulur. Aynı eve geri çağırılışının nedeni de yine topraktır. Görünüşte ise onu kovan Zalha, "attığı taşın yarasını saracak"tır.

"Seyirlik tragedya"

Böyle nitelendiriyor oyununu Arayıcı. Seyirlik oyunlarımızın biçimlerinden yararlanılan oyunda, klasik dramatik kurgusu bakımından olmasa da, biçimsel bir unsur olarak üç araştırmacıdan oluşan bir koro ile eski Yunan tiyatrosunun bir unsurundan yararlanılmış.

Oyuncular oyunları olmadığı zaman sahnede kalıyorlar, sırası gelen oyun alanına giriyor. Bu arada koro yer yer oyuna katılıyor. Bu biçim esas olarak çevrede seyreden halk olduğu zaman gerçek anlamda işlevini yerine getirmektedir. Seyirciyle oyuncunun birleşmesi sağlanarak oyun alanında egemen olan "göstermeci" tavrı destekleyen bir düzenleme sağlanır. Oysa Kültür Sarayının devasa boyutları içinde bu tür bir uygulama amacından uzak kalıyor.

Yine seyirlik oyunların bir özelliği olarak dekor ve aksesuar tasarrufla kullanılmaktadır. Dekor oyunun seyrini etkilemeyecek, akışı mümkün olduğunca kolaylaştıracak bir anlayışla ele alınmış.

"Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi"nde ilk anda göze çarpan oyundaki zaman ve mekânın parçalanışı oluyor. Konu bütünlüğü ise bir duruşmanın çeşitli bölümlerinin oyun sonunda birleştirilmesiyle sağlanıyor. Dolayısıyla oyunda belli bir çizginin yükselerek zirveye ulaşması yoluyla bir merak uyandırmak yerine tartışmalardan, düşüncelerin çatışmasından ve halktan yana kullanılan bir mantığın zafer kazanmasından doğan hazzın seyirciye ulaştırılması amaçlanıyor. Bu noktada yazar başarı kazanmıştır.

Ancak oyunun metniyle bu metnin, yani sözcüklerin taşıdığı anlam bütününün harekete dönüşmesi; bir başka deyişle söz ve hareket dengesinin kurulması yeterli değildi. Burada çözülmesi gereken sorun seyirlik oyun biçiminin devrimci bir özü aktarmada yeterli olup olmadığıdır. Oyun biçim açısından yalınlıkla tekdüzelik arasında çok nazik bir dengeye oturmuştu. Bu bakımdan bir bölük seyirci için umulan sonucu vermeyebilir.

Yanılsamanın kırılması

Oyunda ilgi çeken bir yön gerçeklik anlayışı ve yanılsamanın kırılması için gösterilen çaba idi. Alışılmış bazı yöntemlerin yanısıra ilginç olan nokta şuydu: Oyunda diyalekt kullanılmadı. Ancak teypten gelen seslerde diyalekt vardı. Diyalekt, esas olarak yanılsamaya götüren bir teknik. Oysa teypten gelen sesler seyirciyi sahnedeki olayın dışına götürüyor, gerçek hayatla birleştiriyor, dolayısıyla sahnedeki olayın gerçekliğini güçlendiriyordu. Ve oyun sonunda Sultanca'nın sahneden teype konuşması ("Boş yere sesimizi almayın bu kutuya, başımıza gelenlerin, akıtılan kanların, yitirilen canların sorusu sorulsun.") İki ayrı kanaldan gelişen olayı, sahnenin gerçeğiyle hayatın gerçeğini birleştiriyordu.

Birkaç yerde halk arasında yerleşmiş sözcüklerin arılaştırılma çabası dışında Oktay Arayıcı temiz ve sade, yer yer şiirsel bir Türkçe kullanmaya özen göstermiş. Halk deyişleri ile bezenmiş anlamlı ve zengin bir dille örmüş oyununu.

Oyunda geçmiş, bugün ve gelecek arasında dikkati çeken bir bağ kurulmuş. Hayattaki olay 1961 yılında geçiyor. Sahnedeki olay ise yirmi yıl sonra yani 1980'lerin başında yer alıyor. Seyirci ise 1978'de. Bir anlamda oyun, seyircinin, "geçmişe geleceğin gözüyle" bakmasını amaçlıyor. Bütün cinayetlerin hesabının bir gün sorulacağını anlatıyor. Ve bir yandan da bu hesabı soracak halkı şimdiden bilinçlendirme görevini yerine getirmeye çalışıyor. Bu anlamda sosyalist gerçekçi bir yöntem benimsiyor.

Sonuç olarak tiyatromuzun değerli bir oyun kazandığını söyleyebiliriz. Özellikle yurdun her yerinde oyun bekleyen devrimci tiyatro gruplarının önümüzdeki yıllarda sergileyebilecekleri sağlıklı bir oyun "Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi"

Frankfurt'ta açılan Uluslararası Kitap Sergisine Türk yazarları da katıldı

FRANKFURT (ÖZEL)

Frankfurt'ta 18 Ekim Çarşamba günü bir uluslararası kitap sergisi açıldı. Bu yılki sergi "kitap ve çocuk" konusu üzerineydi. Serginin açılışında bir konuşma yapan Federal Aile Bakanı Antje Huber, Alman Kitapçılar Birliği Barış Ödülü'nün 22 Ekim'de, Paris kilisesinde yapılacak bir törenle tanınmış İsveç çocuk kitapları yazarı Astrid Lindgren'e verileceğini açıkladı.

Bu yılki sergide 77 ülkeden katılan 1000'in üstünde yayınevi kitaplarını sergiliyor. Sergi alanı bu nedenle geçen yıla oranla % 20 genişletildi. Sergide bir dizi Türk yayınevinin yanı sıra AYDINLIK ve ORIENT VERLAG da yayınladıkları kitapları sergiliyorlar.

Sergi nedeniyle Türkiye'den üç yazar, Fakir Baykurt, Aziz Nesin ve Kerim Korcan da Frankfurt'a geldiler. Yazarlarımız 19 Ekim günü sergideki Türk pavyonlarında bulunarak okurlar ve ziyaretçilerle tartıştılar. Aynı gün Türk kitapçılığının dışa açılması sorunları ve Türk edebiyatının tanıtılması ile ilgili iki tartışmalı toplantı yapıldı. Yazarlarımız 20 Ekim'de Tel Kulüp üyeleri ile bir sohbet toplantısı yaptılar. Daha sonraki günlerde Ruhr bölgesindeki kömür ocaklarını ve Türkiyeli işçilerin çalıştığı bir mozaik fabrikasını gezen yazarlarımız, bugün Risburg Üniversitesinde "Günümüz Türk Edebiyatı ve Almanya'daki Türk Çocuklarının Kültür Sorunları" konulu bir konferans verecekler.

İSOSEM Galerisi, Sema Ündeğer'in karikatür sergisini sansür etti

Karikatürcüler Derneği üyesi Sema Ündeğer'in 20 Ekim'de İstanbul Sanayi Odası Sergi ve Enformasyon Merkezi (İSOSEM) galerisinde açacağı sergi iptal edildi.

Galeri yetkilileri, karikatürlerin anti-faşist nitelik taşıdığını, bu nedenle 60 kadar MHP'linin çalıştığı kurum için serginin güvenlik açısından sakıncalı görüldüğünü belirtiyorlar.

Sergisinin sansür edilmesinden sonra Ündeğer'in karikatürlerini Anya-Manya Kumpanya Tiyatrosu salonunda sergileyeceği öğrenildi.

Güngör Sayarı: "Meydana gelen olayların temelinde seyircilerin eğitim yetersizliği var"

Futbol Federasyonu Başkanı Güngör Sayarı Fenerbahçe-Galatasaray ile Diyarbakırspor-Eskişehirspor maçında meydana gelen olayların temelinde seyircilerin eğitim noksanlığı bulunduğunu iddia etti.

Sayarı bu konuda yaptığı açıklamada "Şu anda kesin verilere dayanan bir bilgi sahibi değilim. Ancak basından izlediğim kadarı ile olaylar çirkin ve sportmenlik dışı. Temelinde seyircinin eğitim yetersizliği yatıyor.

Öncelikle bunun önlemini almak zorundayız. Federasyonumuzun seyircilerin eğitilmesi için düşündüğü bir çalışma var. Bunu hızlandıracağız. Lig karşılaşmalarından önce, seyircilerin uyması gerektiği kurallar birer broşür haline getirilip dağıtılacak. Bütün bu önlemlere rağmen olay çıkartılmaya devam edilirse o zaman gerekli yasal işlemlere başvurulacaktır" dedi.

Öte yandan Futbol Federasyonu Başkanı Güngör Sayarı bu hafta İstanbul'da yapılması kararlaştırılan Galatasaray-Bursaspor maçının ileri bir tarihe ertelendiğini söyledi.

Atletizm Milli Takımı bugün Irak'a gidiyor

27-28 Ekim tarihinde Bağdat'ta yapılacak Türkiye, İran ve Irak'ın katılmasıyla yapılacak üçlü atletizm şampiyonası için Atletizm Milli Takımımız bugün Irak'a gidiyor.

9'u bayan olmak üzere 30 sporcudan oluşan kafilede yönetici olarak Güneş Atabay, antrenör olarak Gül Çıray Akbaş, Besim Aybars ve Esat Takım bulunuyor.

1.Türkiye liginde haftanın görünüşü

Geçtiğimiz hafta 1. Türkiye Liginde futboldan çok futbol dışı hareketler yeraldı.

Diyarbakırspor - Eskişehirspor ve Galatasaray-Fenerbahçe maçlarından sonra çeşitli olaylar çıktı. Diyarbakır'daki olaylarda 20 kişi yaralandı. Galatasaray-Fenerbahçe maçından sonra Galatasaraylı B. Mehmet eski takım arkadaşı Fenerbahçeli Şevki'ye saldırdı.

Hafta bu tür olaylarla geçerken, futbol adına fazla bir şey görünmedi.

Trabzonspor kendi sahasında yaptığı karşılaşmayı 2-0 kazanarak ligde ikinci sıraya yükseldi. Beşiktaş da aldığı yenilgi ile sıralamada altıncı sıraya indi. Boluspor kendi sahasında Zonguldakspor'a yenilirken, bu hafta da son sıralardan kurtulamadı. Kırıkkalespor ise toparlanma yolunda olduğunu Orduspor karşısında aldığı beraberlikle gösterdi.

Bursaspor bu hafta da mağlup olarak son sıraya iyice yerleşti. Göztepe'nin istikrarlı ilerleyişi bu hafta da devam etti ve bu hafta sonunda Göztepe 5. sırada yeraldı.

PUAN CETVELİ

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
Diyarbakırspor	8	5	2	1	15	4	12
Trabzonspor	8	3	5	0	8	1	11
Fenerbahçe	8	3	4	1	13	7	10
G. Saray	8	3	4	1	6	2	10
Göztepe	8	3	4	1	11	8	10
Beşiktaş	8	3	3	2	9	7	9
Samsunspor	8	2	5	1	7	6	9
Altay	8	3	2	3	13	7	8
Adana	8	2	4	2	9	6	8
Eskişehirspor	8	1	6	1	6	6	8
Ad. D. Spor	8	3	2	3	7	10	8
Ordu	8	2	3	3	4	5	7
Zonguldak	8	2	1	5	5	9	5
Boluspor	8	1	3	4	5	11	5
Kırıkkale	8	1	3	4	1	15	5
Bursaspor	8	0	3	5	3	12	3

İzmir'de beş köyün katıldığı "Cumhuriyet Kupası" Futbol Turnuvası başladı

İZMİR (ÖZEL)

İzmir'in Cumaovası Bucağına bağlı Bulgurca köyünün düzenlediği futbol turnuvası bu hafta yapılan karşılaşmalarla başladı.

"Cumhuriyet Kupası" adı altında düzenlenen turnuvaya Bulgurca köyünden başka Değirmendere Bucağına bağlı Yeniköy, Gümüşsu, Çamönü ve Çakaltepe köyleri katılıyor.

Turnuvayı düzenleyen Bulgurca Futbol Kulübü Başkanı Tuncer Karaca amaçlarının köyler arasında kopukluğu gidermek gençler arasında dostluğu pekiştirmek ve kaynaşmayı sağlamak olduğunu belirtti.

"Önce dostluk" ilkesiyle başlayan karşılaşmalarda Karaca birinci, ikinci ve üçüncü gelecek takımlara birer kupa verileceğini söyledi. Ayrıca Karaca, gözlemcilerle seçilecek olan en centilmen takıma flama verileceğini belirtti.

Turnuvaya katılan takımlardan Çakaltepe köyü Futbol Kulübünün başkanı öğretmen Şefik Akgök de bu turnuvanın, gençlerin birbirlerini tanımalarını ve yakınlaşmalarını sağlayacağını belirtti.

Turnuvaya katılan gençler ise turnuvanın amacına uygun olarak devam etmesi için üzerlerine düşeni yapacaklarını söylediler.

Mersin 1.Amatör kümede Demirspor lider

MERSİN
KAMİL CÖMERT

Dördüncü haftasını dolduran Mersin 1.Amatör küme maçları erken final havasında geçiyor.

Mersin İdmanyurdu Amatör, İçelspor, Demirspor ve Türkocağı takımları şampiyonlukta iddialı olduklarını belirtirlerken Mersin Demirspor, liderliğini devam ettiriyor.

Mersin 1. Amatör kümede bulunan Demirspor, Tarsus Gücü, Yıldırımspor, Mersin İdmanyurdu Amatör, Türkocağı, Kuvayı Milleye, İçelspor, Tarsus İdmanyurdu, Tarsus Gençlik, ve Kazanlıspor geçen yıllara oranla bu sezonda daha iyi bir oyun sergiliyorlar.

Kıbrıs'ta iki özel karşılaşma yapacak olan Amatör Milli Takımı kampa girdi

8. Akdeniz Oyunları ve Moskova Olimpiyatlarına hazırlanan Amatör Milli Takımı, 28-29 Ekim tarihlerinde yapacağı iki özel maç için İstanbul Mersinli Ahmet tesislerinde kampa girdi.

Amatör Milli Takımı şu oyunculardan oluşuyor.

Arif (Giresunspor), Ayhan (Bursaspor), Mehmet (Gaziantepspor), Rıdvan (Kayserispor), İsa (Lüleburgazspor), Mustafa (Adanaspor), Süleyman (Beşiktaş), İsmet (Muhafızgücü), Aykut (Sakaryaspor), Burhan (Eskişehirspor), Müjdat (Gençlerbirliği), Mustafa (Sakarya Karadenizspor), Özcan (Zonguldakspor), Nevzat (Ankara Demirspor), Oğuz, (Sarıyer), Ümit (Mevsu Yenişehir)

SOSYAL SINIFLAR VE SPOR

8 — ALİ GÜR

B.Eğitimi Öğretmenleri Derneği G.Başkanı

Burjuvazinin zayıf olduğu ülkeler ulusal sınırlarını korumak için, askeri amaçla spor eğitimine önem verdiler

Vatanı kurtaracak, onun bütünlüğünü sağlayacak, yerle bir olmuş ulusal onuru yüceltecek, onur sancağını doruklara dikecek zinde ve kuvvetli yeni bir genç kuşağın yetiştirilmesinde bir yöntem olarak işlev görecekti bedensel etkinlikler ve bedensel eğitim. Tam bir askeri talim eksersizlerine benzeyen, kişide sıkı bir disiplin ve körükörüne itaati amaçlayan cimnastik programları geliştirildi. Bu Alman spor anlayışının öncüleri Hitler Almanyasında gerçekten tam birer ulusal kahraman oldular.

İtalya'da tüm diğer sanat, kültür ve bilimin yeniden doğuşuyla birlikte yeni bir sınıfın doğuşunun bir ön bildirisi olarak görürsek değişmeyi, insanı kavramanın yeni bir biçimi olarak düşünebiliriz bedensel eğitimin gerekliliğine inanmayıda

Fransa'da bu yeni doğan sınıfın yeni ideolojisini tüm boyutlarıyla yerleştirmenin bilimsel uğraşını vermiş bir dizi filozof, ideolog ve eğitimci.

Almanya'da daha o zamandan ulusal onuru yüceltme ve ulus bütünlüğünü sağlamak için askeri ve politik yönleriyle bu tür eğitimi sağlayan bir araç olarak ele alındı.

Danimarka, İsveç gibi ülkelerde de salt bir eğitim gereksinmesi olarak değerlendirmeler yanında askeri yön ağır basmıştır.

Kapitalizmin İngiltere ve Fransa'ya göre daha sonra geliştiği Almanya ve İskandinavya ülkeleri gibi ülkelerde burjuvazi nisbeten daha güçsüzdü. Ulusal sınırlarını ancak askeri bakımdan kuvvetli olduğu zaman koruyabilirdi. Bu nedenle askeri yöne ağırlık verdiler genel eğitim ve beden eğitimine.

Oysa İngiltere'de bu tür endişeler olmadığı için bedensel etkinlikler daha çok spor olarak ve onun en belirgin niteliği olan yarışma ve eğlence yönleriyle gelişti.

Endüstri devrimini çok daha önceden yapmış, ilk birikimi ondan da önce dünyanın dört bir yanındaki sömürgelerinden sağlamış olan İngiliz burjuvazisinin askeri bir tehdit altında olmayışı, bedensel eğitimin bir yönü olan cimnastik yerine sporu seçmesinin bir nedeni olarak düşünülebilir.

Bir yandan 1688 burjuva demokratik devrimi, diğer yandan Adam Smith ve Ricardo'nun ekonomik tezlerinin üzerine kurulu temel yapı beden kültürüne doğal olarak liberal bir görüş getiriyordu.

Ancak ister İngiliz liberal modelinden, ister askeri ve şovenist Alman modelinden esinlensin modern spor burjuvazisinin elinde doğdu, geliştirildi ve onun ideolojisine ve çıkarlarına uygun olarak şekillendi. Yani sınıfların dışında, sınıflarüstü bir olgu değildi. Spor da sınıf mücadelelerinin biçimlendirdiği bir üstyapı kurumu olarak ortaya çıktı ve böyle bir kurum olarak gelişmeye devam etti. Birçok ideloklarını istem ve uğraşlarının dışında, birtakım başka güçlerin kuvvetli etkisi altında, o güçlerin dinamiğine bağlı kaldı. Hiç bir idealist onu sınıf egemenliğinin, o egemen sınıf ideolojisinin, politikasının sınırları dışına çıkaramadı.

İNGİLTERE VE SPOR

Spor sözcüğü, "Ortaçağlarda latincenin etkisi altında kalan bütün dillerde ufak farklarla dinlenme, eğlenme, neşelenme, hoş vakit geçirme ve genel olarak efkar dağıtma için yapılan her türlü faaliyetleri ifade etmek üzere kullanılan, zamanla ve bütün dillerde, içinde yarışma, kazanma, ve üstün başarı elde etme çabası olan her türlü vücut faaliyetlerini belirten ve günümüzün yaygın terimi olan bir kelimeden türemiştir. (1)

"İngiliz, hayatı bir ciddi oyun sayan dünya görüşüne uygun olan davranışından toplumu saran oyun hareketini ve sporunun tipik niteliği olan Team: Takım mücadelesini yaratmıştır.

(Devam edecek)

Dipnotlar:

1— Cemal Alpman, Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişim Sayfa. 197.

Diyarbakırspor Başkanı Nejat Dilan: "Oyuncularımız maç boyunca sarı ve kırmızı karttan başlarını kaldıramadılar"

DİYARBAKIR(THA)

Eskişehirspor maçından sonra saha dışında çıkan olaylarla ilgili bir açıklama yapan Diyarbakırspor Kulübü Başkanı Nejat Dilan "Ligde gösterdiğimiz başarıyı, hangi koşullarda olursa olsun gölgelemek istiyorlar. Bunun en belirgin örneğini Eskişehir maçında gördük" dedi.

Dilan, konuşmasına daha sonra şöyle devam etti:

"Maçtan sonra 15-16 yaşındaki çocukların yaptıkları taşkınlıkları Diyarbakırspor'a mal etmek vicdansızlıktır.

Pazar günü yapılan maç normal bir müsabaka idi. Futbolcularımız devamlı olarak kırmızı ve sarı karttan başlarını kaldıramadılar. Bu arada Faruk'a kırmızı kart gösterilmesini bir türlü anlayamadık. Böylesine kötü bir maç yöneten hakem görmedik. Bütün bu baltalama ve tahrik hareketlerini dinç ve zinde olarak göğüs gereceğiz."

Faşist bir cinayet şebekesi daha ortaya...

(Baştarafı 1. sayfada)

bancaları ve eli silahlı resimlerini bırakıp kaçmaları kendilerinin nasıl bir korku içinde olduklarını göstermektedir. Bu kişilerin Karafakıoğlu'nun katilleri olduğunu söylemek şimdilik olağan dışıdır. Fakat çeşitli eylemlere karıştıkları ele geçen belgelerden, fotoğraflardan ve resimlerin arkasındaki yazılardan bellidir."

Evde bulunan fotoğraflar arasında, 5 Kasım 1976 tarihinde Kocaeli Yurdu'nun kapısında çekilen fotoğrafın arkasında "Komünistleri gebertmek için plan çiziyoruz. Ben Hüdaverdi, Haluk, Asker Hasan, Mehmet, Muzaffer" yazıyor. Ele geçen başka bir fotoğrafın arkasında da 6 Mayıs 1975 tarihinde İstanbul Üniversitesi bahçesinde "Komandolar grubu, Cevat, Apaçi Fethi (Fethi Yıldız). Gavur dağlı Mahmut , Mustafa Verkaya, Komando Yalçın, Reis Kürtüncü, ben, Mehmet, Murat, Sadık, Mehmet Gül, Günaydın Çalışkan" yazıyor.

Polis, faşist hücreyle ilişkisi olanları aramaya başladı. Bir ihbar üzerine Adana Öğrenci Yurdu polis tarafından basıldı. Ülkü Ocakları eski başkanı Mustafa Verkaya ile iki kişi polis tarafından 1. Şubeye götürülerek gözaltına alındı.

ADANA'DA

Adana'da Endüstri Meslek Lisesi öğretmenlerinden Mustafa Tevfik Pampal, dün saat 08.30 sıralarında eşi ile birlikte dolmuş beklerken iki kişinin açtığı tabanca ateşi sonucu öldü. Aynı olayda, Necati Karaçam adlı bir işçi de kaza kurşunu ile ağır yaralandı. Öldürülen Mustafa Tevfik Pampal'ın 1976-1977 döneminde Ülkü-Bir Adana Şubesinin başkanlığını yaptığı bildirildi.

● MHP yanlısı Pol-Birli polisler tarafından katledilen Mehmet Kirmit onbinlerce kişinin katıldığı törenle toprağa verildi. Halk sürekli "Katiller bulunsun hesap sorulsun, Mehmetler ölmez" sloganlarını attı. Bunun dışında, İGD'li beslemeler tıpkı faşistler gibi kitlenin bir kısmını çember içine alarak, ellerinde İGD yazılı sopalarla yürüdüler. Mezarlığın önünde and içme sırasında İGD'liler kargaşalık çıkarmak istediler. Halk İGD'lilere aldırmayarak mezarın başına gitti. Revizyonistler ise geri döndüler.

ARTVİN'DE

Artvin'in Murgul İlçesinde Murgul Lisesinde dün meydana gelen olaylarda, son sınıf öğrencisi Nihat Yıldırım üç kurşunla vurularak öldürüldü.

İSTANBUL'DA

Ümraniye'de Northern Elektrik Fabrikası önünde 34 F 6223 plakalı Mersedes marka otomobil içinde oturmakta olan Orhan Enginsoy ve Gazi Uslu adlı şahıslar, genç bir kişinin açtığı yaylım ateşi sonucu öldürüldü. Polis yetkilileri, cinayetin bir yapı kooperatifindeki anlaşmazlık yüzünden meydana geldiğinin sanıldığını söylediler.

● Dün saat 01.15'te Şehremini Arpaemini yokuşunda bulunan Sohbet Kafeteryasının önüne patlayıcı madde atılması sonucu binada maddi hasar meydana geldi.

● Şehremini Hekimağa Alipaşa Caddesindeki Belediye Zabıta Komiserliği önüne dün saat 04.45'te atılan patlayıcı madde, binada hasar meydana getirdi.

● Bakırköy Merter Sineması yakınındaki bir tüp gaz bayiine patlayıcı madde kondu. Ancak patlamadan polisler tarafından tesirsiz hale getirildi.

● Dün saat 03.45'te Yalova Barış Sokaktaki SGB Derneğinin önüne atılan patlayıcı madde sonucu binada geniş ölçüde hasar meydana geldi.

Patlamalarda ölen ya da yaralanan olmadı.

● Denizcilik Bankası İkmal Merkezi Müşaviri olduğu bildirilen Necati Altunç'un Suadiye'deki evine önceki gün saat 20.00 sıralarında dört el ateş edildi. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı.

● Gültepe Meslek Lisesinde son günlerde meydana gelen olaylarda iki öğrencinin yaralanmasından sonra, dün de okula bomba konulduğu yolunda bir ihbar yapıldı. İhbar üzerine okul yöneticileri okulun bir gün kapatılmasına karar verdi.

● Yeni Bosna'da kurulu bir bisküvi fabrikasına saat 15.15 sıralarında 25-30 kişilik bir grup tarafından açılan ateş sonucu Mehmet Kocakaptan adındaki bir işçi yaralandı.

Olayla ilgili olduğu iddiasıyla onbir kişi gözaltına alındı.

ANKARA'DA

Emniyet Müdürlüğü yetkillilerinden alınan bilgiye göre, Ankara'da meydana gelen patlamalarda kullanılan dinamitlerin Dikmen ve Battalgazi semtlerindeki taş ocakları işletmelerinden sağlandığı, yapılan soruşturma sonucu ortaya çıkarıldı. Yetkililer, bazı örgütlere bu iki ocaktan dinamit sağlamakta aracılık yapan ve kimliğini açıklamadığı kişinin yakalandığını ve gönderildiği suçüstü mahkemesinde tutuklandığını bildirdiler.

● İGD'liler ve Halkın Kurtuluşçuları dün öğle üzeri Atatürk Lisesi önünde taş ve sopalarla kavga ettiler. Atılan taşlarla bazı mağazaların ve özel otoların camlarının kırıldığı bildirildi. Polis, her iki gruptan da bazı kişileri gözaltına aldı. Polisin Sümer Sokakta bulunan İstatistikçiler Derneği ile Genel Hizmetliler Derneği binasında yaptığı aramada çok sayıda demir çubuk ele geçirildiği öne sürüldü.

Şentepe Mahallesi halkından 200 kişilik bir grup, bir süre önce yapılan aramalar sırasında polisin tavrını ve baskısını protesto etmek amacıyla dün CHP Genel Merkezi ve İçişleri Bakanlığı önünde bir gösteri düzenlediler.

Kızılay'da saat 17.00 sıralarında bir grup öğrenci Prof. Karafakıoğlu'nun öldürülmesini protesto amacıyla gösteri yaptılar.

BALIKESİR'DE

Ayvalık Çarşısı içinde bir süre önce 4 kişinin yaralanması ile ilgili olarak gözaltına alınan Özcan Alçın, Veçdi Akkıl ile Önder Sivri dün yapılan ilk sorgularından sonra tutuklandılar.

● Balıkesir, Susurluk Şeker Fabrikası bekçi kulübesine dün saat 03.00 sıralarında ateş açıldı. Olayda ölen yada yaralanan olmadı.

GAZİANTEP'TE

Gaziantep Valisi Cezmi Kartay, 11 Eylül günü cezaevini basan silahlı üç kişi tarafından kaçırılan 4 siyasi tutukludan Cemal Dağdeviren'in Suriye'de yakalandığını ve ülkemize iade edilerek Gaziantep Cezaevine konulduğunu bildirdi.

Bilindiği gibi 11 Eylül günü Gaziantep Cezaevini basarak iki gardiyan, bir jandarma erini öldüren üç otomatik silahlı kişi, siyasi hükümlü ve tutukluların koğuşundan 4 kişi alarak kaçmışlardı.

● Barlas caddesindeki dükkanını açmaya giden Halil Karaduman ile yanındaki oğullarına, kimliği belirlenemeyen kişilerce tabancayla ateş açıldı. Açılan ateş sonucu, yoldan geçmekte olan Zeki Bıçaklar adındaki yurttaş ayağından yaralandı.

● Öte yandan, İslahiye İlçesinde avukatlık yapmakta olan Mustafa Reyhanlı, ilçeye özel otomobil ile gelirken, Hamidiye Köyü yakınlarında kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu ağır şekilde yaralandı ve Gaziantep Devlet Hastanesine kaldırıldı.

NİZİP'TE

Nizip Lisesi öğrencilerinden Tahir Satan, Suat Alagöz ve Ekrem Kurt, öğrenimi engelledikleri gerekçesiyle tutuklandılar.

KARS'TA

Kars'ta bir süre önce yapılan genel aramalar sırasında silah bulundurdukları iddiasıyla, Kars DEV-GENÇ şubesi ile İstasyon Mahallesinde bulunan Kültür ve Dayanışma Derneği 15 gün, üye olmayan kişileri dernekte bulundurduğu iddiasıyla da Yurtsever Devrimci Kadınlar Derneği bir hafta süreyle kapatıldı.

KONYA'DA

İlk patlama saat 23.30 sıralarında Gazi Lisesi lojmanlarında oldu. Olayla ilgili olduğu sanılan iki kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

● Bayrakçı Sanayi Sitesinde kaportacı Yasar çelik ile oto boyacısı olan kardeşi Mehmet Çelik'in işyerlerine atılan patlayıcı maddelerden de büyük hasar meydana geldi.

TELEVİZYON

18.30 HABERLER
18.33 PİNOKYO (Gerçekleşen Düş)
19.00 MİNİK DÜNYA
19.30 ÇEVREMİZ-SAĞLIĞIMIZ
Programda paraziter hastalıklar ve alınacak önlemler konu ediliyor.
19.50 ULUSLARARASI ÖRGÜTLENMEDE 33. YIL
Programda Birleşmiş Milletler örgütünün kuruluşu, organları ve çalışma biçimi konu ediliyor. Örgütün bugünkü işlevi ve yapısı sergileniyor. Programa SBF Doçenti Oral Sander konuk olarak katılıyor.
20.30 HABERLER
21.05 BEŞ DAKİKA (Levhalar)
Programda izleyicilerden gelen dilekler doğrultusunda, trafik levhalarını kurşunlayarak yada yazılarla donatarak okunmaz hale getirenler eleştiriliyor. Oynayanlar: İhsan Sanıvar, Savaş Yurttaş, Metin Bilgin, Halil Esen. Yapım: Yavuz Tarakçıoğlu. Yönetim: Faruk Üçok.
21.10 TEKERLEĞİN ÖYKÜSÜ
Dört bölümden oluşan programın ilk bölümü yayınlanacak. Programda tekerleğin ilk çağlardan başlanarak günümüze değin evrimi anlatılıyor.
21.50 TV'DE YERLİ SİNEMA (Bir Araya Gelemeyiz) Yönetmenliğini Orhan Aksoy'un yaptığı ve başrollerini Hülya Koçyiğit, Orhan Gencebay ve Muzaffer Tema'nın paylaştıkları 1975 yapımı bir Türk filmi. Hapishaneden besteler yapıp sevdiği bir şarkıcı kadına gönderen bir bestecinin aşk öyküsü anlatılıyor.
23.20 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış
05.05 Türküler
06.02 Günaydın
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.02 Türkü Defteri
09.40 Çevre Sorunları
10.01 Arkası Yarın
11.05 Okul Radyosu
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
14.32 Şarkılar
15.01 Sizlerle Birlikte
16.05 Okul Radyosu
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
19.00 HABERLER
20.15 Köy Dağarcığı
21.02 Şarkılar
21.30 Müzik Magazin
22.35 Çeşitli Müzik
23.00 HABERLER
23.40 Türküler
24.00 Kısa Haberler
00.20 Gece Konseri
01.00 Kapanış

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
10.00 Sabah Konseri
11.20 Şarkılar
11.40 Dünden Bugüne Halk Ozanlarımız
12.20 Sağlığımız
12.40 Dünya Folkloründen
13.00 HABERLER
13.30 Olayların İçinden
14.15 Ulaşım
14.35 Yabancı Dil Öğrenelim
16.20 Arkası Yarın
17.00 Ses Ustaları
18.00 Yurttan Sesler
19.00 HABERLER
19.30 Türküler
20.30 Olayların İçinden
21.15 Sanat Dergisi
23.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
23.30 HABERLER
23.55 Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah İçin
09.00 Barok Müzik
10.00 Hafif Batı Müziği
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Şan Soloları
12.30 Caz Müziği
13.00 Konser Saati
15.00 Günün Konseri
16.00 Oda Müziği
18.00 Salıdan Salıya
19.00 Senfonik Müzik
21.00 Hafif Batı Müziği
23.00 Gecenin Getirdikleri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Avrupa...

(Baştarafı 1. sayfada)

İlki 1976 Haziranında Oslo'da yapılan Avrupa Konseyi Kültür Bakanları toplantısının Atina'daki toplantısına 20 Avrupa ülkesinin Kültür Bakanları katılıyor. Toplantının ana konusu, "Kalkınmanın Kültürel Boyutları" başlığı altında kültürel planlama, kültürel sanayi, kültürel bütçeler, kültür ve özgürlük, Avrupa kültürel işbirliğinin geleceği gibi konuları içeriyor.

Kültür Bakanı Kışlalı toplantıda bir konuşma yapacak ve kültürel sanayi konusunda bir tebliğ sunacak. Kışlalı konuşmasında Türkiye'nin kültür değerlerinin ve bu değerlerin Batı'ya tanıtılarak yayılması konularını da ele alacak.

Kışlalı Atina'dan sonra Selanik'e geçerek Atatürk'ün doğduğu evde incelemeler yapacak. Kültür Bakanı Kışlalı ve beraberindeki Türk heyeti Cumartesi günü yurda dönecek.

Gölün...

(Baştarafı 1. Sayfada)

"6 Ekim günü Gölmarmara gölü Salihli Mal Müdürlüğünce ihaleye çıkarıldı. İhaleye bizimle beraber eski kooperatif ağaları ve 10 kişi katıldı. Bunlar gölü biz balıkçılara vermemek için aralarında anlaşıp ihaleyi artırdıkça artırdılar. Sonunda kooperatifimiz 5 aylığına 13 milyon 366 bin liraya ihaleyi aldı. Aldı ama 5 ayda bu parayı kazanabilmek için yememek, içmemek ve göldeki bütün balıkları tutmak lazım. Maliye Bakanlığına çıktık. Oradaki yetkili 'Biz karışmayız. 5 ay içinde bu parayı ödersiniz' dediler."

Balıkhaneye gittiğimizde yoğun bir faaliyet vardı. Balıkçıların kimi balığa çıkmaya hazırlanıyordu, kimi de balıktan yeni dönmüştü. Bize bugüne kadar ağalardan çektiklerini anlattılar. Evlerinde balık yemeye korkar olmuşlar, olur da bekçiler görür vurur diye. Şimdi de devletin kendilerinden milyonlar istediğini söylediler. Ama hepsi de gölden çıkmamaya kararlıydı. İhtiyar bir balıkçı şöyle dedi: "Parayı ödeyemezsek ne olur diyorsunuz. Ne olacağı var mı? Göl ağalığına son dedik. Devlet ağalığına da son diyeceğiz."

İzmir Tıp Fakültesinde kesin kayıtlar başladı

● Kayıtlar 27 Ekime kadar sürecek

İZMİR (AA)

Ege Üniversitesine bağlı İzmir Tıp Fakültesinde kesin kayıt işlemleri başladı.

İzmir Tıp Fakültesinden yapılan açıklamaya göre, kesin kayıt işlemleri 27 Ekim akşamına kadar devam edecek. Yetkililer, fakülte için ayrılan 90 kontenjanın puan sıralamasına göre düzenlenip dekanlık binasına asıldığını belirterek, düzenlemede 90'ıncı öğrencinin puanının 493.640 olduğunu açıkladılar.

Mısır Cumhurbaşkanı Yardımcısı El-Mübarek Ankara'ya geldi

ANKARA (AA)

İran'dan Batı Almanya'ya giderken Ankara'ya uğrayan Mısır Cumhurbaşkanı yardımcısı Hüsnü El-Mübarek Esenboğa Havaalanında Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün ile bir görüşme yaptı.

Mısır Başkan Yardımcısı Hüsnü El-Mübarek'in, Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat ile İsrail Başbakanı Menahem Begin arasında yapılan, Birleşik Amerika Başkanı Jimmy Carter'in de katıldığı "Camp David Zirvesi"nde varılan sonuçlar hakkında Türk hükümetine bilgi vermek üzere Ankara'yı ziyaret ettiği ve görüşme isteğinin Mısır tarafından geldiği bildirildi.

Öte yandan, Ürdün Veliahtı Prens Hasan Bin Tallal, eşi Prenses Servet ile birlikte Ecevit'in çağrılısı olarak dün Ankara'ya geldi.

Havaalanında bir demeç veren Bin Tallal, Ankara'daki görüşmelerde Ortadoğu sorunu ile ikili ilişkilerin ele alınacağını söyledi.

Kalkınma plan taslağında, Türkiye-AET ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi öngörülüyor

ANKARA(THA)

Görüşmeleri süren 4. Beş Yıllık Kalkınma Planı taslağında Türkiye-AET ilişkilerinin, Türkiye'nin kalkınma ve sanayileşmesini destekleyici yönde yeniden düzenlenmesi öngörülüyor.

Yüksek Planlama Kurulunda bölümler halinde dün de görüşülmesine devam edilen plan taslağında, ilk aşamada, Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğuna karşı yükümlülüklerinin dondurulmasının istendiği bildirildi. Alınan bilgiye göre taslakta, yükümlülüklerin dondurulduğu süre içinde AET'nin Türkiye'ye sağlayacağı tarım ve sanayii ürünleriyle ilgili ödünlerin dikkatle incelenmesi öngörüldü.

4. Beş Yıllık Kalkınma Planının Yüksek Planlama Kurulunda dün gece tamamlanıp Bakanlar kuruluna sunulması bekleniyor.

Bombalanan Vefa Lisesinin orta kısmında öğretim bugün başlıyor

İSTANBUL (AA)

Bir süre önce bombalanan ve bu yüzden öğrenime kapanan Vefa Lisesinin orta kısmında öğretimin bugün başlayacağı açıklandı.

Milli Eğitim Müdürü Ruhi Kanak'ın verdiği bilgiye göre, bir süre önce bombalanan Vefa Lisesinde onarım sürdürülmektedir. Onarımı tamamlanan orta kısımda bugün öğretime başlanacaktır.

Kontrgerillaya karşı tepkiler sürüyor

DERVİŞ SABIR
Bağımsız Çukurova Besin-İş Sendikası Başkanı

"Türkiye'nin bağımsızlığını korumak için, Kontrgerillanın kalkması şarttır"

Kontrgerilla bilindiği gibi CİA'nın Türkiye'deki uzantısıdır. Bu örgüt bugün Türkiye'de cinayetlerin, terörizmin, anarşinin kaynağı durumundadır. Yine bugüne kadar sağ, sol çatışması diye gösterilen kargaşalıkların birçoğunun sorumlusudur.

Diğer yandan sol kesimi kışkırtıp silahlanmasını isteyerek kendi emellerine alet etmek isteyen Kontrgerilla, birçok yerde dil, din, mezhep çatışmasını körükleyerek yalnız kendi karanlık emellerini gerçekleştirmek amacıyla halkı birbirine kırdırmaktan geri kalmıyor.

Hükümetin bunları bilmemesine imkan yoktur. Kısa zamanda olayın üstüne gitme cesareti göstermesi gerekir. Ancak bu yolla Türkiye'nin bağımsızlığını koruması mümkün olabilir. Yani Türkiye'nin bağımsızlığını korumak için Kontrgerillanın dağıtılması şarttır. Bütün yurtseverler demokratik kuruluşlar bu konuda birleşmelidirler.

Av.SÜLEYMAN YETER
Elazığ

"Aydınlık, Kontrgerillacıları teşhir ederek halka hizmet etti"

Yurdumuzda uyanan halkın yanında yer almak isteyen, halkın dostu, yurtsever aydınların, devrimcilerin susturulması, sindirilmesi için uygulanan yöntemlerden biri de Kontrgerilla tarafından sahnelenmiştir.

12 Mart ve sonrası günlerde bu şiddet ve zulüm hareketi bütün çirkinliği ile kendisini göstermiştir. Geri bırakılmış toplumlarda egemen çevreler halkın zararına işleyen düzensiz bozuk düzenlerini, sistemlerini sürdürebilmek için bu tür yöntemlere başvurmuşlardır. Hemen her toplumda halkın dostu yurtseverlerin öncülüğünde uyanan halk yığınları işçiler, köylüler, kendilerine karşı uygulanan bu zalim ve gaddarca tutum ve davranışlar karşısında eğilmemişlerdir. Haklı mücadelelerinde zafer devrimcilerin ve halkın olmuştur.

Aydınlık gazetesinin halka ve halkı seven, halk için mücadele verenlere karşı kurulan Kontrgerilla isimli zalim örgütün çalışmasını ve bunun çalışmalarına katılan, işkencelerde görev alan ve bugün dahi sürdürmek niyetinde olanları halka tanıtmakla, halk yararına önemli bir görev yaptığı kanısındayım. Bu tür çalışmaların devamlı olmasını diliyorum.

NİYAZİ ELBİR
Pirinççi Köyü Kalkındırma ve Güzelleştirme Derneği Başkanı

"Halkını seven herkesi Kontrgerillaya karşı mücadele etmeye çağırıyoruz"

Aydınlık belgeleri yayınlamıştır. Kontrgerillanın varlığı ve yokluğu ile ilgili tartışmalar son bulmuş, Kontrgerillacılar Türkiye halkına karşı kendilerini savunmaya geçmişlerdir. Aydınlık'ın yayınladığı ve birçok siyaset adamının ve liderlerin üzerinde tartıştığı Kontrgerilla emperyalistlerin Türkiye halkına karşı kurduğu halk düşmanı bir örgüttür.

1950'lerde ABD emperyalistlerinin kurduğu bu faşist örgüt Türkiye'de kışkırtıcılık yapmış, Bölge halklarını birbirine düşürmeye çalışmış, devleti tamamiyle ABD emperyalistlerinin hakimiyetine sokmak için darbeler planlamıştır. İşçi sınıfı içerisinde MİSK, Köylüler içinde Ülkü-Köy, Gençlik içinde Ülkü Ocakları ve Ülkücü Gençlik Derneği gibi örgütlerle elele Türkiye'de kışkırtıcılık yapmış, bölücülük yaparak ülkemizi zayıf düşürmeye çalışmıştır. 12 Mart faşist diktatörlüğü altında devrimcileri, yurtseverleri baskı ve işkence ile tutuklamış, yurtsever sesleri boğmaya çalışmıştır.

Dünya çapında ABD emperyalistlerinin gerilediği Rusya'nın Ortadoğu'ya, Afrika'ya ve Avrupa'ya inmeye çalıştığı bu dönemde bu bölücülük Rus sosyal-emperyalistlerinin işine yaramaktadır. Bu noktada Kontrgerillanın en büyük dostu Rusya, sahte TKP, Halkın Kurtuluşçuları gibi sahte solculardır. Kontrgerillaya karşı halkımızın yükselen mücadelesine bir yandan MHP diğer yanda Halkın Kurtuluşçuları ve Rusya ile sahte TKP saldırmaktadır.

Aydınlık'ın yayınının bir ihbar olduğunu savcılar ve avukatlar açıkladılar. Bütün bunlara karşı CHP hükümetinin susması esef vericidir. Halbuki Ecevit 1977 seçimlerinden önce Kontrgerillanın üzerine gideceğini, fikir özgürlüğü sağlayacağını söyledi. Biz Ecevit'in susmasını hayretle karşılamıyoruz. Çünkü Ecevit hükümet olunca çareyi IMF ve Rusya gibi emperyalistlerde aradı. Emperyalistlere sırt dayamak, demokrasiye arkasını dönmeyi gerektirir. Biz bunu en açık şekli ile görüyoruz. Aydınlık'a, TİKP'ye yapılan baskılar, Doğuda yapılan Kanatlı Jandarma-78 tatbikatları bunun bir parçasıdır. Hükümetin bu tavrını protesto ediyoruz.

Biz Pirinççi Köyü Kalkındırma ve Güzelleştirme Derneği olarak Kontrgerillaya karşı sonuna kadar mücadele edeceğiz. Bütün işçileri, köylüleri aydınları, halkını seven bütün kitle örgütlerini, partileri Kontrgerillaya karşı mücadele etmeye çağırıyoruz. Zafer eninde sonunda Bağımsız ve Demokratik Türkiye isteyen halkın olacaktır.

Anayasa Mahkemesi Başkanı bugün seçiliyor

ANKARA(AA)

Kani Vrana'nın emekliye ayrılmasından sonra boşalan Anayasa Mahkemesi Başkanlığı için bugün seçim yapılacaktır.

Vrana'nın emekliye ayrılmasından sonra Anayasa Mahkemesi Başkanlığına bugüne dek üyelerden Şevket Müftügil vekalet etmişti.

Anayasa Mahkemesi üyelerini, Şevket Müftigil, Muammer Yazar, Halit Çebi, Lütfi Ömerbaş, Ahmet Erdoğdu, Muhittin Gürün, Nahit Haçlıoğlu, Necdet Darıcıoğlu, Rüştü Aral, Bülent Olcay, Ahmet Boyacıoğlu, Nihat Akçakayalıoğlu, Adil Esmer, Hüseyin Karamustantikoğlu, Osman Tokcan, Kenan Terzioğlu oluşturuyor.

Tek Gıda-İş seminerinde AP-CHP işbirliği istendi

ANKARA (AA)

Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikasının düzenlediği ve bir hafta sürecek 2. "Bilimsel sendikacılık bölge semineri" başladı.

Seminerde birer konuşma yapan Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir ile Türk-İş Genel Mali Sekreteri Ömer Ergün anarşi olaylarına karşı olduklarını, CHP ve AP'nin anlaşma ortamı yaratarak anarşiyi önleyebileceklerine inandıklarını söylediler.

Ankara, İstanbul ve İzmir 1 Ocaktan itibaren sosyalizasyon kapsamına alınacak

İSTANBUL (AA)

Tuzla'da çalışmalarını sürdüren Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan Anadolu Ajansına bir açıklama yaparak, 1 Ocaktan itibaren Sosyalizasyon kapsamına alınacak İstanbul, Ankara, İzmir'de çalışan doktorların muayenehanelerinin Bakanlık onayından sonra kapatılacağını söyledi.

Saldırgandan Solcu olur mu?

(Baştarafı 1. sayfada)

Sovyet yanlıları da demokratik güçlerin içine sızıyorlar. "Sol" görünümlü revizyonist grupların, ya da revizyonizmden etkilenen grupların saldırılarının, bölücülüklerinin, hatta işledikleri cinayetlerin anlamı budur. Önceki günkü cenazede de bu görülmüştür.

Fakat ne yazık ki, demokratik güçler bu gerçeği henüz tam anlamıyla kavrayamamışlardır. Kimin sağcı, kimin solcu, ve kimin görünüşte "solcu" özde aşırı sağcı olduğu görülememektedir. Herkes, bugünkü durumu garipsemektedir, ama safların tam anlamıyla berraklaşmaması başka bir tür anarşiyi daha doğurmaktadır. Kimin kime saldırdığı, niçin saldırdığı, nasıl saldırdığı belli olmayan bir anarşi...

Cenazede meydana gelen olaylardan dolayı "solcular bölünmesin" adı altında saldırılara seyirci kalmak, zorbalara güç veriyor. Bu tür zorbalıkların önlenmesi, bizim, bütün demokratik güçlerin, halkımızın çabalarıyla mümkün olacaktır. Onların içyüzünü ilericilerin, demokratların uyanıklığı açığa çıkaracaktır.

Bunları bazı sloganlarına bakarak "devrimci" ve "solcu" sanmak gaflettir. Birlik yerine bölücülük, kardeşlik yerine kavga, devrimci mücadele yerine süper devletlerin istediği kargaşalık, peşinde koşanlar ilerici saflardan temizlenmelidir. Birlik ancak böyle sağlanır.

TİKP İl örgütü, Halkın Kurtuluşçularının tertiplerine karşı birlik istedi

TUNCELİ (ÖZEL)

Türkiye İşçi Köylü Partisi Tunceli İl Örgütü yayınladığı bir bildiri ile, Halkın Kurtuluşçularının Tunceli'de halka karşı giriştiği son saldırıları anlatarak, halkı birbirine düşürmeye çalışan bu gruba karşı bütün Tuncelilerin birleşmesini istedi.

Bildiride şöyle deniyor: "Köylüyü köylüye, esnafı esnafa, genci gence kırdırmak gibi karanlık emeller peşinde koşan bu tertipçi adamların karşısına dikilelim. Eylemlerinin amacı olan aşiret çatışmalarına meydan vermeyelim.

Bildiri, Tunceli'nin çeşitli mahalle ve semtlerinde dağıtıldı.

TİKP Ankara İl örgütü lokali açıldı

ANKARA (ÖZEL)

Türkiye İşçi Köylü Partisi Ankara İl Örgütü Lokali Tuzluçayır semtinde açıldı. Halkın da katıldığı açılış töreninde yapılan konuşmalarda Kontrgerilladan ve MHP'den hesap sorulması istendi.

İstanbul Üniversitesi Yönetim Kurulu üniversitenin kapatılması kararının uzatılmasını uygun gördü

İSTANBUL(AA)

İstanbul Üniversitesi Yönetim Kurulu, İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Haluk Alp Başkanlığında toplanarak, Üniversitenin kapatılması kararının uzatılmasını uygun gördü.

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünden alınan bilgiye göre, Üniversitenin kapatılması ile ilgili karar, Perşembe günü yapılacak İstanbul Üniversitesi Yönetim Kurulu toplantısında tekrar ele alınacak.

Bilindiği üzere, İstanbul Üniversitesi, Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakioğlu'nun geçtiğimiz hafta silahlı saldırı sonucu öldürülmesi üzerine süresiz olarak kapatılmıştı.

Devlet Bakanı Sükan ayakkabı, satışlarındaki fahiş karları dikkati çekti ve önlem alınacağını belirtti. (üstte.) Yanda ise bir vitrindeki ayakkabı fiyatları görülüyor. Bu fiyatları "ucuz" diye niteleyenler var
(Fotoğraf: AYDINLIK)

Devlet Bakanı Sükan:

AYAKKABI SATIŞINDAKİ HAKSIZ KAZANCI VE AŞIRI KARI ÖNLEYECEĞİZ

İSTANBUL (ÖZEL)

Dün İstanbul Vilayetinde deri ve deri mamülleri üreticileri ve piyasa kontrol görevlileri ile ortak bir toplantı yapan Devlet Bakanı Faruk Sükan, ayakkabı satışlarındaki haksız kazancın ve aşırı karın önüne geçileceğini söyledi.

Ayakkabı fiyatını oluşturan unsurlardan maliyet girdileri ile fiyatlar arasında büyük farklar bulunduğunu belirten Sükan, "Ayakkabı fiyatlarının maliyetinin çok üstünde satıldığını gerek vatandaşlar, gerekse sorumlular tespit etmiş bulunmaktadır" dedi.

Fiyat Tespit, Kontrol ve Koordinasyon Komitesi Başkanı olarak hükümet adına bu konuda incelemeler yaptığını belirten Devlet Bakanı Sükan, bir soru üzerine "Ayakkabı fiyatları ucuzlayacaktır demiyorum. Bu konuda söz vermiş değilim, şimdi sadece durumu tespit ve tetkik ediyoruz" dedi.

VİTRİNLER NE DİYOR?

Öte yandan piyasada 675 liraya satılan ayakkabılar bazı satıcılar tarafından "çok ucuz" olarak niteleniyor. Deri fiyatlarında %75'e yakın artış olduğunu belirten ayakkabı satıcıları, önümüzdeki aylarda fiyatların daha da yükselmesinin sözkonusu olabileceğini belirtiyorlar.

Aydınlık
BAYAS Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi
FERİT İLSEVER

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

MERKEZ BÜRO: İSTANBUL Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu Yazı İşleri Tel: 26 52 44 İdare Tel: 26 54 37
ANKARA BÜROSU: Menekşe Sok. 33/5 Kızılay, Tel: 25 38 69
İZMİR BÜROSU: 857. Sok. Salihağa İş Hanı No: 509, Konak, Tel: 25 25 54
ADANA BÜROSU: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İş Hanı, Kat: 3, No: 16, Tel: 17 493

YURT DIŞI BÜROLARI:
ALMANYA: Hohenstaufen Str. 4, 6 Frankfurt M/1, Tel: 0611/74 70 38
FRANSA: 11 rue Jean de Beauvais 75005 Paris Tel: 03 34 602
BELÇİKA: 188, rue Josophat 1030 Bruxelles Tel: 00322-215 40 60
İSVEÇ: Luntmakargatan 58 11358 Stockholm Tel: 30 56 39
HOLLANDA: Bildstr-53 Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Montelly 68 1007 Lozan Tel: 24 59 13

ABONE ÜCRETLERİ:

Yurt İçi:	Yurt Dışı:
75 TL. (1 Aylık)	30 DM (1 Aylık)
225 TL. (3 Aylık)	90 DM (3 Aylık)
450 TL. (6 Aylık)	160 DM (6 Aylık)
900 TL. (Yıllık)	310 DM (Yıllık)

İLAN TARİFESİ:

2.4.6. sayfalar	(Santimi)	250 lira
3.5.7. sayfalar	(Santimi)	300 lira
Yayın ilanı	(Santimi)	100 lira
" " (Yayın Sayfasında)		30 lira
Doğum, Evlenme, Ölüm	(5 Santim)	350 lira
Küçük İlanlar	(Kelimesi)	5 lira

22383—217

TANRI DAĞINDA AÇAN KIZIL ÇİÇEK

(UYGURLAR ve KAZAKLAR ARASINDA)

mehmet ataberk - nuri çolakoğlu

Bir zamanlar zalim sürü sahiplerinin kırbacı altında inlerken, şimdi kendimizin efendisi olduk

●

"Eskiden dağlarda gezerdik, ömrümüz çadırlarda geçerdi. Yüzyıllardır ilk kez artık bizim de evimiz var"

Tanrı Dağındaki Kazak obasında

Tökün ve Ayhan Bacılar ile Oral

Kazaklar artık yayladan kışlağa, kışlaktan yaylaya, atla deveyle değil, kamyonla göçüyor

"Altay Dağlarında yaşayan yoksul bir Kazak ailesinin çocuğu olarak doğdum. Çoban olan babam geçimini sağlamak için bir sürü sahibinin hayvanlarına bakıyordu. Ben 9 yaşındayken, babamı bir kısrak tepti ve kör oldu. Bunun üzerine zalim sürü sahibi, babamı işten attı. Ailece sefil olduk. Karda kışta dağda bayırda sürünmeye başladık. Soğuk, açlık ve hastalık ailemizi kırdı geçirdi, babam kollarımda öldü.

"Sonunda Sinciang'a döndük, ailenin kalanları bir toprak ağasının yanında köle gibi çalışmaya başladık. Bir kardeşimi zorla askere aldılar. Bir başka toprak ağası kız kerdeşimi evinde hizmetçi olarak çalıştırmak için iki torba buğday karşılığında satın aldı. Annemi ise toprak ağasının köpeği ısırdı. Zavallı kadıncağız yarasının mikrop kapması yüzünden öldü. Ben ise gece gündüz demeden toprak ağalarının kırbacı altında çalışmak zorunda kaldım."

Yaşlı köylü İhsan durdu, "İşte 1949'da Sinciang bölgesi kurtulup bu üretim tugayına katılana kadar böyle bir hayat yaşadık" dedi.

Alptekinler için "güzel günler" halk için acılı günler

Batı Kavak Vadisi üretim tugayında, bir Kazak çadırında çobanlarla konuşuyorduk. İsa Alptekin gibi gericilerin övmekle bitiremedikleri "güzel günleri" sormuştuk Kazaklara. Gözleri öfkeden kıvılcım saçarak anlatıyorlardı "o güzel günleri."

Komünün sorumlularından Menep Han sözü aldı: "Kurtuluştan önce burası çok yoksul bir dağ köyüydü. 1949'larda burada sadece 10 bin hayvan besleniyordu. Bunlar da sürü sahiplerine aitti. Okul yoktu. Sadece zengin çocukları Urumçi'ye gidip okuyorlardı. Doktor yoktu. Sağlık kelimesi bile bilinmiyordu. Hasta olanlar tedavi edilmiyor, insanlar İhsan'ın anlattığı gibi bakımsızlıktan ölüyordu. Halk kaderine terk edilmişti.

"Yoksul çobanlar, sadece hayvan sahipleri için dağ tepe dolaşıyor, hayvanlar gibi yaşıyorlardı. Çobana ücret olarak ayda bir kuzu verilirdi. Bu küçük kuzu karşılığında sadece bir paket çay alabilirdi insan.

"Halk sadece arpa yiyerek besleniyordu. Koyun postundan elbise giyiyorlardı. Gece de üstlerine bu elbiseyi örtünüyorlardı. Tarlalardaki köylülerin hayatı da farklı değildi."

Çadırın kapısı açılıp, içeri büyük bir sini içinde haşlanmış bir kuzu getirilince sohbete ara verdik.

Tanrı Dağı'na doğru

Sabah erkenden Urumçi'den ayrılıp, Tanrı Dağlarına giden yolu tuttuğumuzda, güneş daha bir mızrak boyu yükselmemişti.

Kuzeyindeki Gobi, güneyindeki Taklamakan çölleri sabahın bu saatinde bile kızgın güneş altında kavrulurken, Tanrı Dağlarının dokukları yaz ortasında bile karlıydı.

İki tarafında ekili tarlalar, köyler, bulunan asfalt karayolunu terk edip, Tanrı Dağından kaynaklanan bir derenin açtığı vadi boyunca kıvrıla büküle tırmanan bir yola saptık. Artık çevremizde sarp kayalar ve sık ormanlardan başka bir şey yoktu.

Kazak obası kışın oturduğu köyü terk etmiş yaz için yaylaya çıkmış.

Sık ağaçlarla çevrili yaylaya vardığımızda bizi ilk karşılayan sabah çiğiyle nemlenmiş otları yemekle meşgul develer ve bodur, karnı yere yakın, ama çok hızlı Kazak atları oldu. Onların ardından da yarım küre biçimindeki Kazak çadırları uzanıyordu.

Kazak çadırında ayaklı dikiş makinası

Çadırların önünde küçük çocuklar oynuyor. Az ileride üç ağaçtan oluşan bir sehpada yeni kesilmiş bir kuzu asılı. Yanında da içine insan sığacak kadar büyük bir kazan kaynıyor. Kuzuyu pişirme hazırlıkları sürüyor.

Arabalar durunca hemen etrafımızda toplaşıverdiler. "Hoş" diyorlar "hoşgeldiniz" anlamında. Biz de aynı şekilde selam veriyoruz. El sıkışıyoruz. Hemen önümüzdeki çadıra alıyorlar bizi.

Kıl keçeden çadır geniş, çapı yedi metre kadar var. Yüksekliği de üç buçuk metre kadar. Ağaç sopa ve çıtalardan iskeletin üzeri kıl keçe ile kaplı. Tepede hem baca, hem pencere görevi gören bir açıklık var. Kapı ise tahtadan ve portatif.

Kapının tam karşısında Mao Zedung ile Hua Guo-feng'in yanyana renkli resimleri asılı. Kapının hemen yanında kap kacağın konduğu mutfak görevi gören bir bölüm var. Yanında ise iki kişilik ahşaptan sade bir yatak. Yatağın karşısında ayaklı bir dikiş makinası. Yerler de canlı renkli desenler işlenmiş keçelerle kaplı. Çadırın içi bir renk cümbüşü.

Tökün bacı ve Oral

Bu güzelim keçelerin üzerine bağdaş kurup oturuveriyoruz. Ev sahibemiz çekik gözlü, elmacık kemikleri çıkık, incecik bir kadın olan Tökün Bacı, sağa sola seyirtiyor. Üzerinde canlı allı basmadan bir entari, ayağında kazak çizmeleri.

Yere bir yazgı seriyor, içinde "borsak" denilen bir tür börek, çökeleği andıran kurutulmuş peynir ve iri kesme şekerler. Ortada taze yapılmış bir tereyağ.

Tökün Bacı sütte pişirilmiş çay dolduruyor çanaklarımıza. Çayın içine birer kaşık da taze tereyağ atılıyor. Ve Kazak usulü kahvaltıya başlıyoruz.

Oral, Tökün Bacının dört yaşındaki oğlu, kapıdan kafayı uzatıyor. Bacak kadar, cingöz bir oğlan. Elindeki bir dilim karpuzu sularını akıtarak yerken, gözleri de bizlerde. Annesi eline bir borsak tutuşturuyor, Oral hemen kayboluyor.

Kahvaltı sofrası toplandıktan sonra, birer ikişer komşular gelmeye başlıyor. Hal hatır sorduktan sonra az önce aktardığımız sohbete girişiyoruz. Kuzu gelip de konuşma kesilene kadar.

Kımızı çok içeriz, esrik oluruz

Kuzuyu getirip, onur konuğu olarak Mehmet'in önüne koydular, eline de bir bıçak tutuşturdular. Mehmet uzanıp kuzuyu kellesinden parçalamaya girişti. O bir parça kesince, diğerleri de yardıma geldiler. Az sonra kuzunun eti sininin bir kenarına yığılmıştı.

Kuzu parçalanırken, Tökün Bacı da, koyun postundan yapılmış bir tulumu iyice çalkalayıp, içindeki süte benzer sıvıyı büyük bir çukur kaba boşalttı. Ayhan Bacı da bu sıvıyı kepçeyle alıp alıp tekrar kaba boşaltıp havalandırmaya girişti.

Sonra çukur kâselere doldurulan sıvıyı önümüze sürdüler. Bir yudum içtik. Tadı biraz ekşimiş ayranı andırıyor. Meraklı gözlerle Kazak dostlara baktık. Gülümseyip, "kımız" diyorlar, yani at sütünden yapılan Orta Asya'nın geleneksel içkisi.

Mayalandırılmış at sütü üç gün bekletilip, sulandırıldıktan sonra içiliyor. İçinde yüzde on oranında alkol var. "Çok içersiz, esrik (sarhoş) olursuz" diyorlar.

Çobanların Doğu Rüzgarı

Kımız içip, haşlanmış kuzu eti yiyip sohbeti kaldığı yerden sürdürüyoruz.

Yıllar yılı sefalet çeken Batı Kavak Vadisindeki çobanlar 1953'te bir imece grubu kurmuşlar. Bu, 1955'te kollektif, 1958'de komün haline gelmiş: Doğu Rüzgarı Komünü. Bulunduğumuz yer bu komünün bir üretim tugayı. Daha böyle üç üretim tugayı var komünde. Toplam nüfus 7.000 kişi. Çoğu Kazak. Ayrıca Han, Hui, Özbek, Uygur, Tatar ve Kırgızlar da var.

Dört üretim tugayından üçü hayvancılık yapıyor, 80 bin hayvan besliyor, at, deve, sığır, koyun. Bir üretim tugayı ise tarımla uğraşıyor. Bütün komünün ihtiyacını karşılayacak kadar tahıl yetiştiriyor.

"Büyük sürü sahipleri ne yaptı, komün kurulunca?"

"Küçük ve orta büyüklükte sürü sahipleri malları ile komüne hemen katıldılar. Büyük sürü sahiplerinin malları ise kamulaştırıldı. Kamulaştırma bedelini de taksit taksit son kuruşuna kadar ödedik onlara."

Çözülen iki önemli mesele: Eğitim ve sağlık

Menep Han sözüne devam ediyor: "Bugün üretim ekiplerimizde ilk, üretim tugaylarımızda ortaokul, komünde ise lise var. Okullarda dersler Kazakça okutuluyor. Ortaokuldan itibaren de ek ders olarak haftada 4 ila 6 saat Han dili dersi var.

"Komündeki liseyi bitirenlerin bir kısmı yüksek okul ve üniversitelere gidiyorlar. Buralardan mezun olanların bir kısmı kasaba ve şehirlerde, bir kısmı ise Pekin'deki merkezi hükümette görevli.

"Sağlık sorununu da çözdük. Her üretim ekibinde yalınayak doktorlar, üretim tugaylarında sağlık odaları, komünde de hastane var."

Din meselesini soruyoruz. Kazakların çoğu Müslümanmış. Ama dini inanışlarına göre ibadet için camiye gitmeleri gerekmiyormuş. Bunun için cami yokmuş. Ama Hui'lerin Budist olanları komün merkezinde bir Budist tapınağı inşa etmişler.

"Yüzyıllardır ilk kez ev sahibi olduk"

"Eskiden dağlarda gezerdik, ömrümüz çadırlarda geçerdi. Yüzyıllardır ilk kez artık bizim de evimiz var. Evlerimizde her türlü ihtiyacımızı karşılayacak eşya, ayrıca birer dikiş makinası ve birer transistörlü radyo var. Kışı aşağıdaki evlerimizde geçiriyoruz. Yaz gelince yaylaya çıkıyoruz. Eskiden göç çok zordu. Atlarla devlerle günler sürerdi bir yerden bir yere gitmemiz. Şimdi çadırları yükledik mi kamyonlara birkaç saat içinde yaylaya ulaşıveriyoruz."

Komünde 6 tane kamyon var. İkisi komünün merkezi ihtiyaçları için kullanılıyor. Ayrıca her üretim tugayının da göç ve benzeri işlerde kullanılmak için birer kamyonu var.

Tarımla uğraşan üretim tugayında 20 tane de traktör var. Tarımın gittikçe makinalaştığını anlatıyorlar.

Bu nedenle komün merkezinde bir kamyon-traktör tamir atölyesi kurmuşlar. Bir de un değirmeniyle, keçe dokuma fabrikası inşa edilmiş.

"Kimsenin hakkı kimseye geçmiyor"

Yeni bir sorumuza karşılık olarak, "Kamyon ve traktörler, tıpkı mera ve tarlalar gibi kollektifin malı. Sürüler de öyle. Ama ayrıca her ailenin bir atı, 3-5 ineği, 5-10 koyunu var. Bunları kendi ihtiyaçları için kullanıyorlar. Tarımla uğraşan ailelerin de kendi ihtiyaçları için ekip biçtikleri küçük tarlaları var" diyor orta yaşlı bir Kazak.

Yılda devlete 10 bin canlı hayvan, 150 ton da koyun yapağısı satıyorlarmış.

"Parayı aranızda nasıl 'bölüşüyorsunuz?'"

"Kazanç, komün üyeleri arasında çalışma puanlarına göre dağıtılıyor. Her yapılan iş için belirlenmiş belli bir puan var. Örneğin, hayvancılıkta herkes baktığı hayvan sayısına göre puan alıyor. 300 koyun için iki çoban çalışıyor. Her çoban baktığı her koyun için ayda 1.5 puan alıyor. Bir ay bir kuzuya bakana 1.2, deve, at, sığır, gibi büyük baş hayvana bakana ise 4 puan veriyoruz. Hesap dönemi sonunda, herkesin aldığı puanı topluyoruz. Elde ettiğimiz kazanca, komünde alınan toplam puanları bölüyoruz. Puan başına kazancı hesaplayıp, herkesin alacağını buluyoruz. Böylece kimsenin kimseye hakkı geçmiyor, herkes çalıştığı kadar kazanç elde ediyor" Yani çalışmayana ekmek yok ve herkes emeğine göre alıyor.

Yemek de bitti, sohbet de. Hep beraber çadırdan çıkıyoruz. Güneş alçalmaya başlamış. Tanrı Dağlarının ardına doğru kayıyor. Sık çam ağaçlarının arasından sızan ışıkları, hâlâ otlamaya devam eden atları, tepelerinden ince dumanlar tüten diğer çadırları, çadırların arasında koşuşan bazıları tüylü şapka giymiş Kazak çocuklarını aydınlatıyor.

Tanrı Dağlarına gece erken çöküyor. Ama insanların yüzleri aydınlık, çekik gözlerinin içi gülüyor. "Kalsaydınız, akşam da kalsaydınız" diyorlar. Yolumuz uzun, göreceğimiz şey çok. Gönlümüz onlarda kalıyor, "bir dahaki sefere" diyoruz. "Bir dahaki sefere mutlaka" diye karşılık veriyorlar.

YARIN: Gobi Çölünde mucize

Kazaklar bizi gönüllerince ağırladılar. Akşam bizleri uğurlarken "Akşam da kalsaydınız" diyorlardı.

Tereyağlı sütlü çay, haşlanmış kuzu ve kımız

●

Her evde dikiş makinası ve transistorlu radyo

●

"Kimsenin hakkı kimseye geçmiyor"

Tahta iskelet üzerine kıl keçe örtülerek kurulmuş çadırın içinden bir köşe. Baş köşede Mao Zedung ve Hua Guo-feng'in resimleri asılı.

ÇU Lİ-PO

Çin Toprak Devriminin Romanı

KASIRGA

52 "Hemen birkaç ip bulun ve buradakilerin hepsini bağlayın!"

"Han Lao-liu nerede?" diye sordu Cao Yi-lin.

"Burada yok" diye kısaca kestirip attı kadınlardan biri.

"İp getirdiniz mi?" diyerek adamlarına döndü Cao Yi-lin. Getirmediklerini görünce emretti:

"Hemen birkaç ip bulun ve buradakilerin hepsini bağlayın!" Sonra Guo-Züan-hay'la birlikte iç odanın saklanılabilecek bütün köşelerini aradılar.

"Sen burada kal" dedi Cao Yi-lin Guo Züan-hay'a. "Han Lao-liu'nun nerede olduğunu kadınlara sor. Eğer ağızlarını açmazlarsa temiz bir sopa çekersin. Sorumluluğu bana ait. Ben diğer odaları arayacağım."

Muhafız birliğinden adamlar ipleri getirince, Guo Züan-hay, Han Lao-liu'nun şişko karısından başladı.

"Acı bize Guo kardeş!" diye hıçkırdı kadın.

"Kes dırdırı!" diye haşladı Guo onu. Sonra adamlarından birini çağırarak birlikte Han Li-şin'i bağladılar. Sıra ağanın odalağına gelince, kadın düşüp bayıldı. Han ismini taşıyan büyük küçük herkes hep bir ağızdan bir vaveyla kopardılar: "Ayya. Öldü!" Han Ay-cen sızlanmaya başladı. Muhafızlar ve Guo- Züan-hay onlarla başa çıkıncaya kadar akla karayı seçtiler. Bu sırada içeriy topallayarak arabacı Sun girmişti. Durumu görünce öfkeyle gürledi:

"Nedir bu kepazelik? Sen hâlâ ayağa kalkmıyor musun? Dur seni gebertinceye kadar bir pataklayayım da daha rahat yat. Hiç olmazsa dünyadan bir pislik eksilmiş olur. Çabuk bir sopa verin bana!"

İhtiyar Sun karaağaç sopasını henüz kaldırmamıştı ki, kadın gözlerini dehşetle açıp ayağa fırladı ve sızlanmaya başladı:

"Dövme beni! Kalktım işte!"

"Konuş, ne demek oluyor bu maskaralık?" diye aksi bir tavırla sordu Sun.

"Niye maskaralık olsun? Hasta kadıncağız" diye Han Lao-liu'nun karısı araya girdi.

"Sahiden hasta, aybaşısı var" diye Han Ay-cen'de yardımına koştu.

"Geberteceğim seni!" diye kükredi Sun. Şimdi Sopayı sahiden vurmak için kaldırmıştı.

"Ayya! Ayya! Dövme beni! Her şeyi söyleyeceğim amca!" diye inleyerek kollarıyla başını korumaya çalıştı Han Lao-liu'nun odalığı.

"Kimmiş senin amcan? Senin amcan olmak dünyanın en büyük musibeti olurdu. Konuş haydi!" Sun sopayı tekrar bir kenara bıraktı.

"Ben biraz fazla afyon içtim" dedi odalık.

"Beni aldatacığını sanıyorsun, ha? Sen bana baksana bir defa. Tam elli yaşındayım ben, yakında elli bir oluyorum. Bu saçları değirmende ağartmadık. Sizin oyununuzu anlamadım mı sanıyorsunuz? Sizi paçavralar sizi!" Sun kötü kötü güldü.

"Han Lao-liu nerede? Onu öğrenmek istiyoruz!" diye sıkıştırdı Guo Züan-hay.

"Vallahi bilmiyorum" dedi odalık sesine şikayetçi bir ton vererek.

Ansızın Cao-Yi-lin odaya dalarak, soluk soluğa haykırdı:

(Devamı var.)